

דין וחשבון על הוצאות השכר

במערכת החינוך הממשלתית לשנות הלימודים תשפ"ג – תשפ"ד

אוגוסט 2025 | אלול התשפ"ה

מערכת החינוך הממשלתית תשפ"ד

עובדי הוראה בשלבי גן, יסודי וחטיבת ביניים

שכר חציוני למשרת עובד הוראה	שכר ממוצע למשרת עובד הוראה	מספר משרות עובדי הוראה	סך עלות שכר
15,135 ₪	16,622 ₪	131,977	35 מיליארד ₪
שכר חציוני לעובד הוראה	שכר ממוצע לעובד הוראה	מספר עובדי ההוראה	
13,835 ₪	14,672 ₪	149,525	

מערכת החינוך הממשלתית תשפ"ג

עובדי הוראה בשלבי גן, יסודי וחטיבת ביניים

שכר חציוני למשרת עובד הוראה	שכר ממוצע למשרת עובד הוראה	מספר משרות עובדי הוראה	סך עלות שכר
14,246₪	15,765₪	127,369	32 מיליארד ₪
שכר חציוני לעובד הוראה	שכר ממוצע לעובד הוראה	מספר עובדי ההוראה	
13,011₪	13,953₪	143,906	

ניהול ועריכת תוכן

עומר זועבי | כלכלן תכנון ואסטרטגיה

שירה גרוס | רכזת תכנון ואסטרטגיה

אישורים

אוהד אלקבץ | סגן בכיר לממונה על השכר

מתודולוגיה, איסוף וניתוח נתונים

עפרה גולדפרב | מנהלת תחום בכירה אנליטיקה

ליאור כאן | אנליסט

עדי מירוז | אנליסטית

צוות מקצועי

עמית עינבר בן זאב | רכז חינוך

חגי ברק | רפרנט חינוך

בשיתוף

אגף הדוברות | משרד האוצר

חטיבת BI באגף מערכות המידע | משרד האוצר

אהוי קריאייטיב ויזמות בע"מ | עיצוב גרפי ועריכה לשונית

* דו"ח זה כולל מידע על עובדי ההוראה המועסקים ישירות על ידי המדינה בלבד – בגנים, בבתי ספר יסודיים, רוב עובדי ההוראה בחטיבות הביניים ומיעוטם בחטיבות העליונות. לרשימת ההגדרות ראו נספח א'. הדו"ח מנוסח בלשון זכר או נקבה בהתאם להקשר מטעמי נוחות, אך הנתונים מתייחסים לכל המגדרים, למעט היכן שצוין במפורש אחרת.

הנדון: דין וחשבון על הוצאות השכר במערכת החינוך הממשלתית לשנות הלימודים תשפ"ג – תשפ"ד

הגידול הדמוגרפי במדינת ישראל, אשר גבוה באופן חריג למדינות המפותחות, מוביל להתמודדות עם אתגר ייחודי – מערכת החינוך נדרשת ליותר ויותר עובדי הוראה, מה שהביא לגידול של כ-18% בשיעור עובדי ההוראה מכוח העבודה בישראל ומציב אותנו במקום השני בשיעור זה מבין המדינות המפותחות. לצד שוק עבודה הדוק, הקושי בגיוס עובדי הוראה, ועובדי הוראה איכותיים בפרט, הולך וגדל. ההתמודדות עם אתגר ייחודי זה תדרוש פתרונות יצירתיים ולעיתים לא פשוטים, אך נראה כי לא תהיה ברירה אלא לבצע צעדים אשר, לצד הגדלת האטרקטיביות של המקצוע, יקטינו את הדרישה של המערכת לעובדי הוראה. ברצוני להודות לחברי צוות תכנון ואסטרטגיה ולחברי צוות חינוך, ובפרט לעפרה גולדפרב, לעדי מירז, לעומר זועבי ולשירה גרוס, אשר עמלו רבות על הכנת דוח זה.

אני מתכבד להציג בפניכם את הדו"ח השנתי של הממונה על השכר אודות הוצאות השכר במערכת החינוך הממשלתית לשנות הלימודים תשפ"ג ותשפ"ד. מערכת החינוך הממשלתית היא מהמרכזיות שבמערכות השירות הציבורי, ואבן יסוד למשק ולחברה הישראלית. דוח זה מתמקד במאפייני השכר והתעסוקה של כ-150,000 עובדי ההוראה, אשר מהווים כ-18% מהמגזר הציבורי, ומציג תובנות למקבלי ההחלטות באשר למדיניות הנדרשת לשמירה על יציבותה ופיתוחה של מערכת החינוך. השנה אנחנו עדים להשפעותיו הראשוניות של הסכם השכר שנחתם בסוף שנת 2022, אשר הביא לעלייה משמעותית בשכר עובדי ההוראה, בפרט הצעירים שבהם. בשנים הקרובות צפויים לבוא לידי מימוש רכיבים נוספים אשר נקבעו בהסכם השכר, כגון גמולי התפקיד הבית-ספריים ומענקי השימור למורים צעירים.

אפי מלכין
הממונה על השכר והסכמי עבודה

תוכן עניינים

עיקרי הפרסום

הקדמה

א - נושאים במיקוד

2	1א השפעות הסכם השכר 2022
5	2א שיעור עובדי ההוראה מכוח העבודה במשק
6	3א מגמות בביצוע מילוי מקום
9	ב - מגמות בשכר הממוצע והחציוני
10	ג - תלמידים ומשרות
11	ד - שכר לפי דירוג
13	ה - עשירונים ואי־שוויון
15	ו - שכר וחלקיות משרה לוותק
17	ז - התפלגות מורים וגננות לפי ותק בהוראה
19	ח - היקפי העסקה של עובדי הוראה מתחילים
21	ט - מגמות בעלות ההעסקה
	י - השוואות בינלאומיות
22	1' יחס השכר לממוצע ההשתכרות במשק – השוואה בינלאומית
24	2' פערי השכר בין המורים - השוואה בינלאומית
26	3' שעות וימי לימוד סטטוטוריים – השוואה בינלאומית
28	יא - הגיל הממוצע של העובדים במערכת החינוך
29	יב - התשלומים המרכיבים את שכר עובדי ההוראה
30	יג - עובדי הוראה מתמידים
32	יד - מגמות בפערים מגדריים
33	טו - התפלגות מגדרית לפי דירוג
34	נספח א' הגדרות
35	נספח ב' טבלאות נתונים: עובדי הוראה בחינוך הממשלתי

עיקרי הפרסום

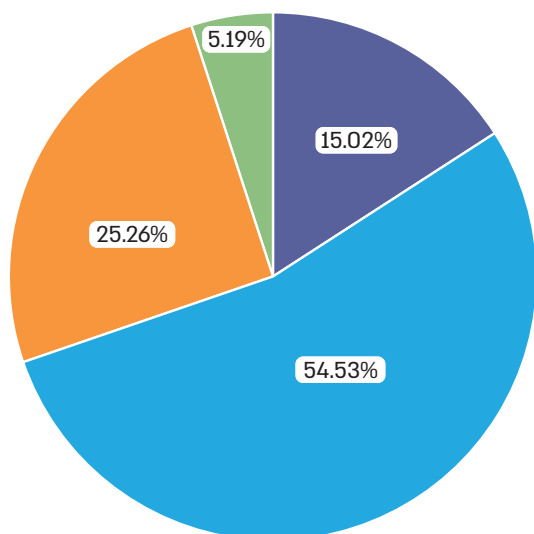
- מערכת החינוך הממשלתית כוללת כ-150,000 עובדי הוראה¹. השכר החודשי הממוצע למשרה מלאה הוא 16,622 שקלים, והשכר החודשי הממוצע לעובד הוראה הוא 14,672 שקלים. מערכת החינוך הממשלתית הינה אחד השירותים הציבוריים המרכזיים והיא כוללת כ-18% מהעובדים במגזר הציבורי.
- הסכם השכר שנחתם ב-2022 העלה משמעותית את משכורות עובדי ההוראה: השכר הממוצע משנת תשפ"ב לשנת תשפ"ד עלה בכ-16% והשכר החציוני בכ-18%. ההסכם צמצם פערי שכר בין מורים ותיקים לצעירים – שכרם הממוצע של מורים בחמש שנות הוותק הראשונות עלה בכ-28%, והשכר הממוצע שלהם ביחס למורים עם ותק העולה על חמש שנים עלה מכ-65% לכ-72%.
- לפי ניתוח השכר הסטטוטורי בהשוואה בינלאומית, נכון לשנת 2023, היחס בין שכר המורים בישראל לבין השכר הממוצע במשק דומה לממוצע במדינות ה-OECD. פער השכר בין מורים בתחילת הוותק לבין מורים בשיא הוותק השתפר ועומד על כ-45% לעומת 41% בשנת 2020. ואולם, פער השכר בישראל עדיין גבוה ביחס למקובל: ממוצע ה-OECD עומד על יחס של כ-61%, ומסלול התקדמות המורה הינו הרבה פחות "תלול" ביחס למצב הקיים בישראל.
- שיעור המשרה של עובדי ההוראה בתחילת הקריירה הינו נמוך: בשנה הראשונה שיעור המשרה הממוצע עומד על כ-65% ובשנה השנייה על 77% בלבד. גם בהמשך הדרך שיעור זה עולה באופן הדרגתי ומתקרב ל-100% רק לאחר שנים רבות במערכת.
- מגמת הירידה ביחס תלמידים למשרות הוראה נמשכת, ובשנת תשפ"ד עמדה על כ-11 תלמידים לכל משרת הוראה. בתוך עשור (משנת תשע"ה לשנת תשפ"ד) גדלו מספרי המשרות והעובדים במערכת בכ-31% לעומת מספר התלמידים שגדל בכ-14.8% בלבד.

¹ עובדי ההוראה המועסקים באופן ישיר על ידי משרד החינוך. לפי המבנה הנוכחי של מערכת החינוך, מערכת החינוך הממשלתית כוללת את הרוב המוחלט של הגננות, המורות והמנהלות בבתי הספר, עד שכבה ט' (כולל), בניכוי מערכת החינוך החרדית.

משרד החינוך הוא המעסיק הגדול ביותר במגזר הציבורי. עלות שכר עובדי ההוראה בחינוך הרשמי בלבד עומדת על כ- 35 מיליארד שקלים

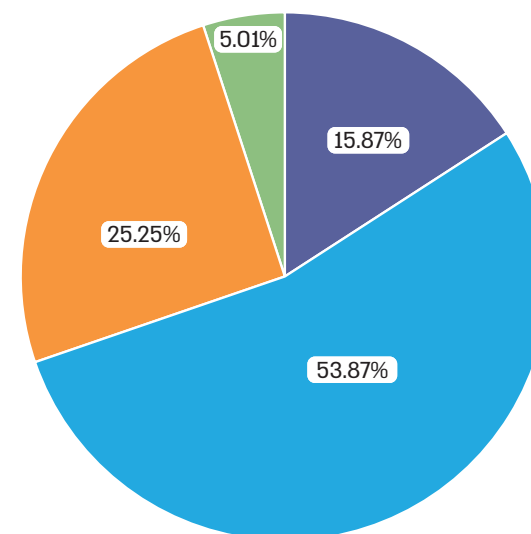
נכון לשנת תשפ"ד, משרד החינוך הוא המעסיק של כ-149,500 עובדי הוראה². הוצאות השכר השנתיות של המשרד עבור שעות הוראה, כולל סך הוצאות המעסיק כגון הפרשות לפנסיה, הסתכמו בשנת הלימודים תשפ"ד בכ-35.01 מיליארד שקלים³. למערכת החינוך תפקיד מרכזי במשק - גידול וטיפוח דור העתיד. מערכת החינוך היא שחקן מפתח בכלכלת ישראל. לצד הפן הערכי שבטיפוח אזרחי העתיד, מערכת החינוך מכשירה את ההון האנושי העתידי של המשק הישראלי, ומאפשרת להורים לילדים קטנים לצאת לשוק העבודה, ובכך היא מהווה תשתית לאומית. בתרשים ניתן לראות את התפלגות המשרות של עובדי ההוראה בחלוקה לפי שלב החינוך של המוסד החינוכי.

התפלגות משרות עובדי הוראה לפי שלב חינוך
מערכת החינוך הממשלתית, תשפ"ד

■ יסודי ■ חטב ■ קדם יסודי ■ אחר

התפלגות משרות עובדי הוראה לפי שלב חינוך
מערכת החינוך הממשלתית, תשפ"ג

■ יסודי ■ חטב ■ קדם יסודי ■ אחר

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר
*אחר - חטיבות עליונות, מוסדות רוחביים כגון מרכזי פסג"ה, אולפנים וסמינרים.

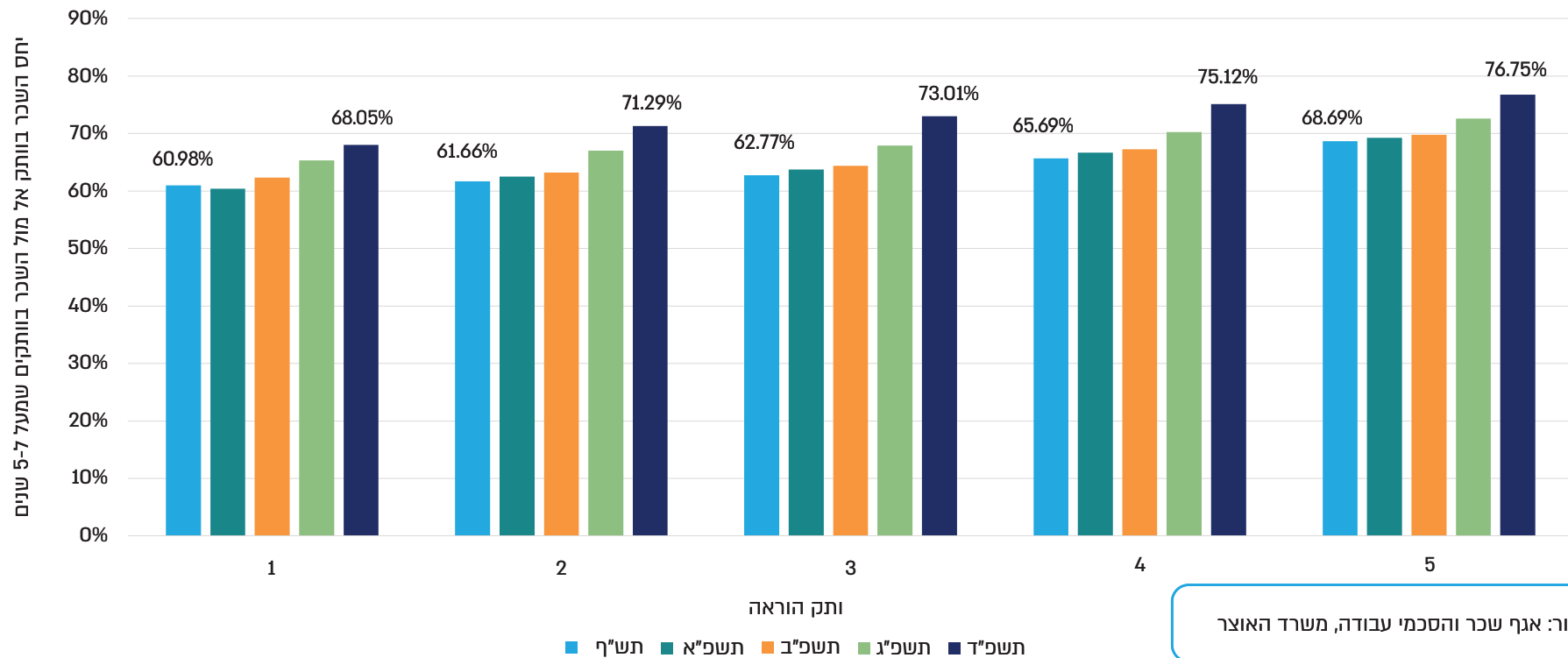
² נתון זה כולל את עובדי ההוראה במערכת החינוך הרשמית בלבד. יודגש כי כמות עובדים זו אינה כוללת עובדים במטה משרד החינוך, עובדי הוראה בתיכונים, בחינוך המוכר שאינו רשמי ובחינוך הפטור. גם גמלאים המקבלים פנסיה תקציבית אינם כלולים במספר זה.
³ עלות זאת אינה כוללת את עלויות תשלומי הפנסיה התקציבית של עובדי ההוראה הזכאים לכך.

השפעות הסכם השכר 2022

הסכם השכר משנת 2022 העלה באופן משמעותי את משכורות המורים וצמצם את הפער בין המורים הוותיקים לצעירים

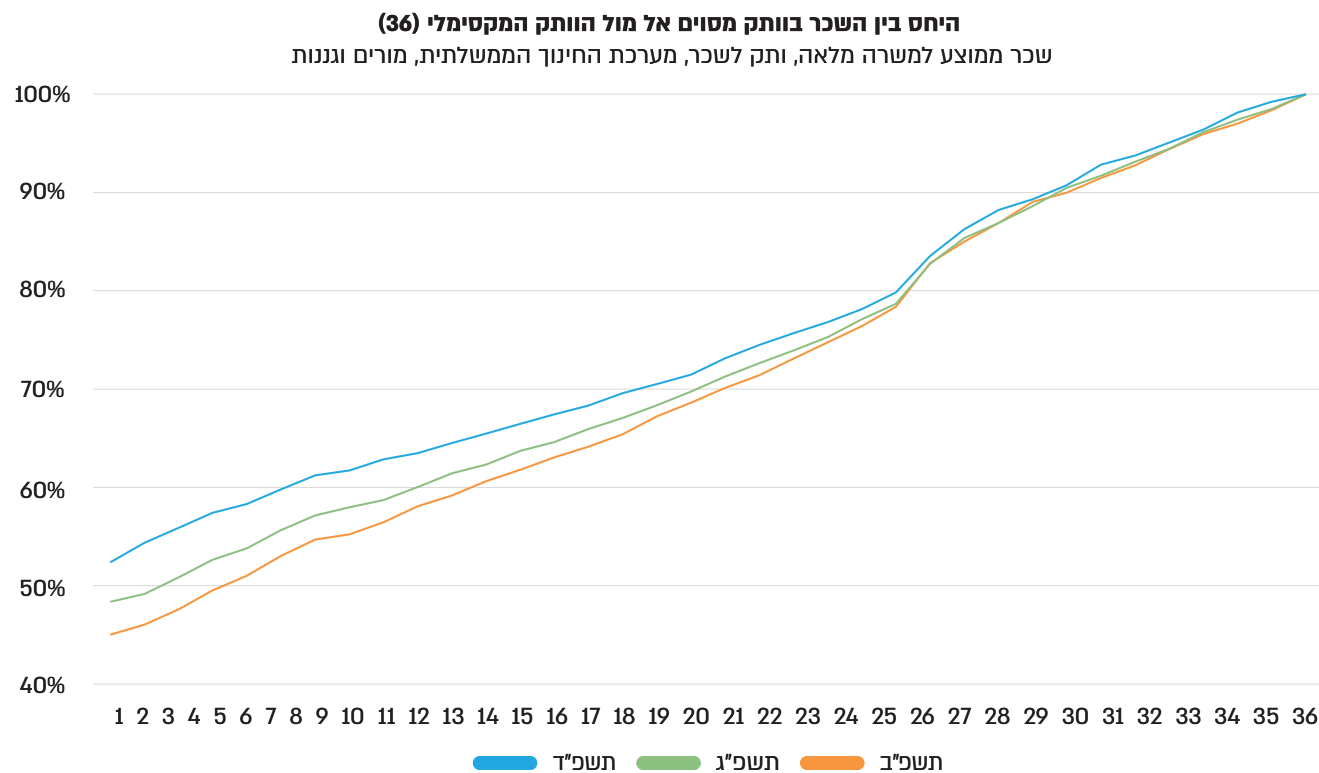
בנתוני שנת הלימודים תשפ"ד ניתן להבחין בהשפעת ההסכם המשמעותית על שכר עובדי ההוראה. בין שנת תשפ"ב⁴ לשנת תשפ"ד עלה שכרם של המורים בחמש שנות הוותק הראשונות (ותק הוראה⁵) בכ-28%, לעומת עליית השכר הכללית שעמדה על כ-16%. בגרף מטה ניתן לראות את היחס בין כל קבוצת ותק של המורים הצעירים לבין השכר של כלל המורים בוותק שמעל לחמש שנים. ניתן לראות כיצד בשנים תשפ"ג ותשפ"ד פער השכר בין המורים הצעירים לבין המורים הוותיקים הצטמצם.

היחס בין שכר מורים חדשים לבין שכר המורים בוותק של מעל חמש שנים
שכר ממוצע למשרה מלאה לפי ותק הוראה, מערכת החינוך הממשלתית, מורים וגננות

⁴ תוספות השכר ששולמו בעקבות הסכם 2022 באו לידי ביטוי החל משנת הלימודים תשפ"ג.
⁵ הנתונים בגרף זה נאמדו כממוצע שנתי. במידה והוותק התחלף במהלך השנה הוותק שנחשב לעניין הגרף הינו הוותק הגבוה.

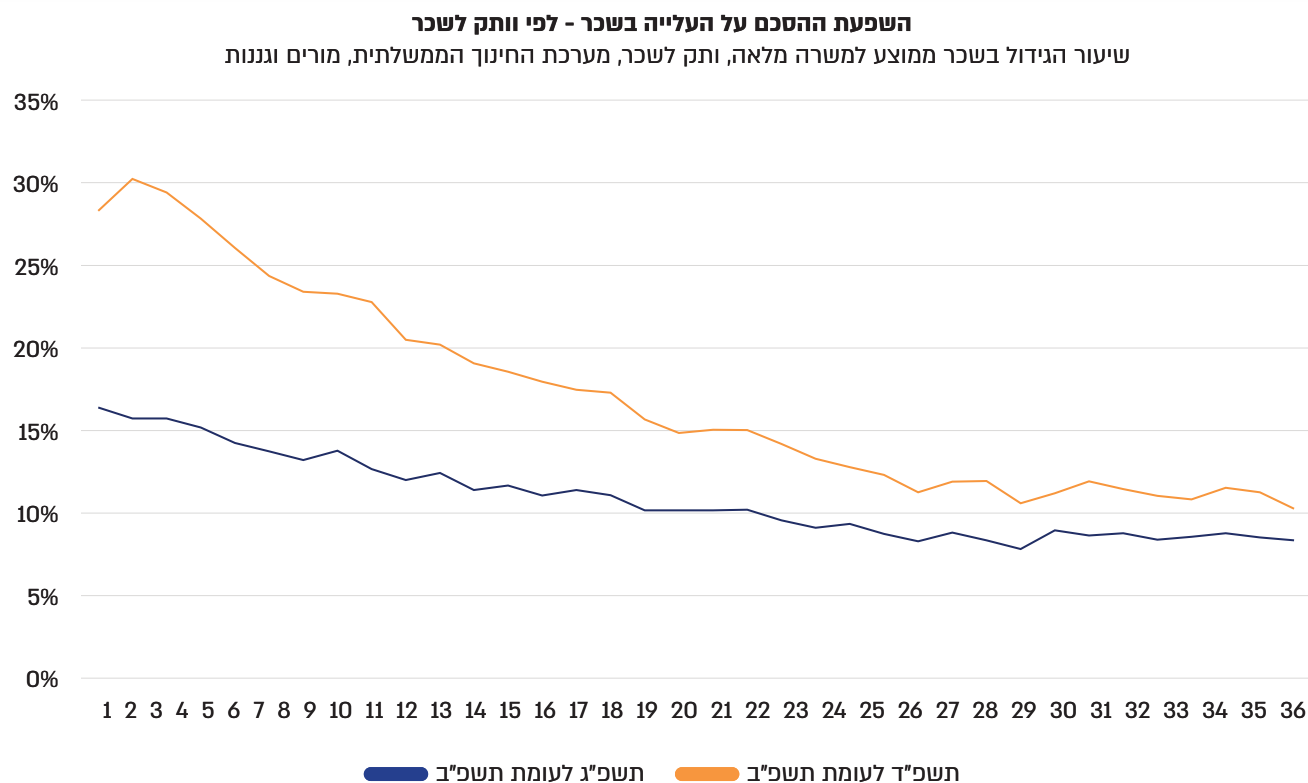
גם כאשר בוחנים את הוותק לשכר⁶ ניתן לראות את השפעת ההסכם על צמצום פערים. כאשר בוחנים את יחס השכר של כל ותק ביחס לוותק המקסימלי (ותק 36), ניתן לראות כי שיפוע הגרף התמתן בשנת תשפ"ג, ושוב בשנת תשפ"ד. מגמה זו ממחישה את הדגש המשמעותי שניתן בהסכם השכר על קידום שכרם של המורים בתחילת דרכם.

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

⁶ בעמוד הקודם הדגש היה על עובדים בשנות ההוראה הראשונות ולכן נלקח נתון "ותק הוראה". בעמוד זה ובעמוד הבא השתמשנו בנתון "ותק לשכר" הבוחן את השפעת ההסכם על מודל השכר של עובדי ההוראה. יש לציין כי לעיתים קיים פער בין שני סוגי הוותקים, בעיקר לאור העובדה כי ניתן להכיר בניסיון מקצועי קודם לוותק לעניין השכר (ותק לשכר), זאת לעומת ותק הוראה המציין את מספר שנות העבודה כעובד הוראה במערכת החינוך.

הגרף הבא מציג את עליית השכר שבאה בעקבות ההסכם (תחילתה בשנת תשפ"ג והמשכה בשנת תשפ"ד). ניתן לראות כיצד העלייה ביחס לשכר בשנת תשפ"ב הייתה משמעותית יותר בקרב הוותקים הצעירים. עלייה זו מסבירה את מגמת צמצום הפערים שהוצגה קודם לכן.

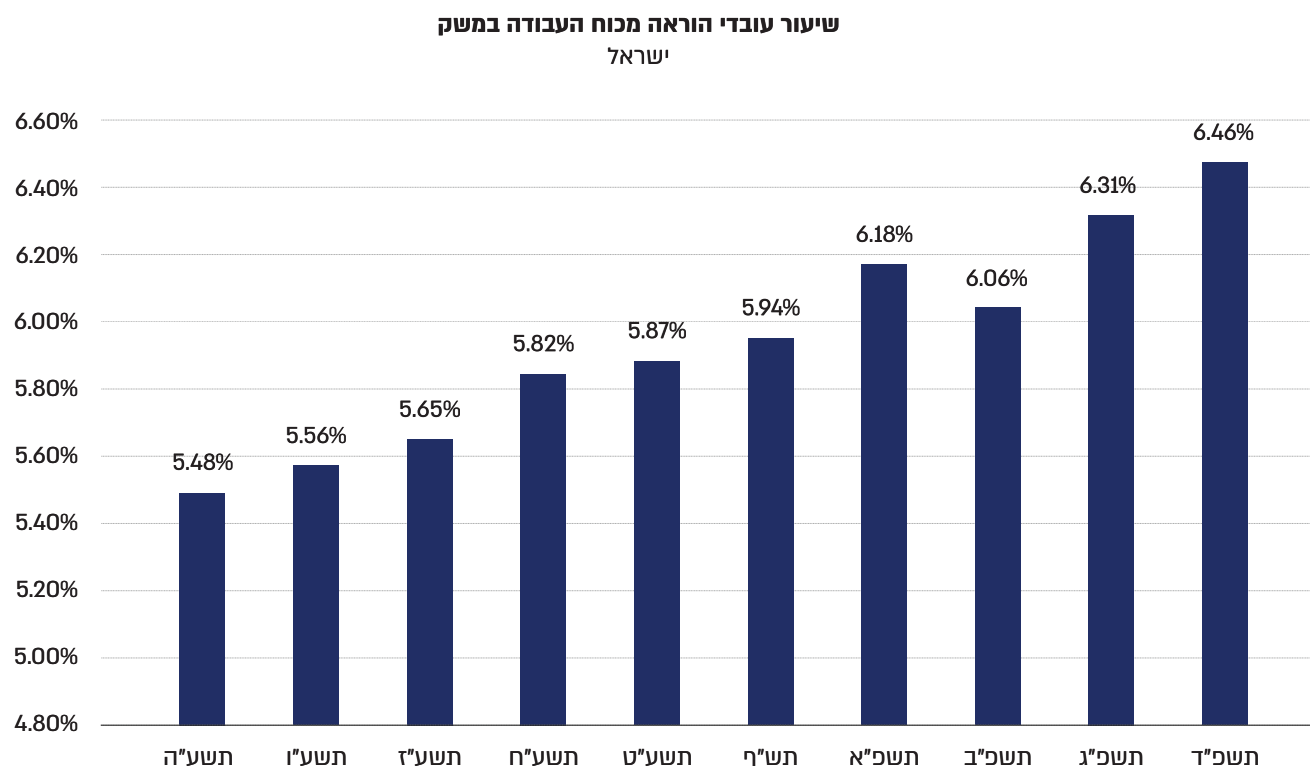

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

שיעור עובדי ההוראה מכוח העבודה במשק

2א

מדינת ישראל מאופיינת בכריון ילודה גבוה, מה שמצריך שיעור גבוה יותר של מועסקים בהוראה מכלל העובדים המשק. במדינת ישראל כריון הילודה הינו גבוה ביחס לממוצע ה-OECD: בשנת 2022 ממוצע הילדים לאישה בישראל עמד על כ-2.89, לעומת ממוצע ה-OECD שעמד על 1.49. הכריון הגבוה משפיע באופן חיובי על יחס עובדי ההוראה הנדרשים מכלל העובדים במשק. בגרף מטה ניתן לראות כי בעשור האחרון יחס עובדי ההוראה מכוח העבודה במשק עלה מכ-5.48% לכ-6.46%⁸. נתון זה ממחיש את הקושי המובנה להמשיך ולגייס עובדי הוראה בעלי כישורים נדרשים לעבודה במערכת החינוך.

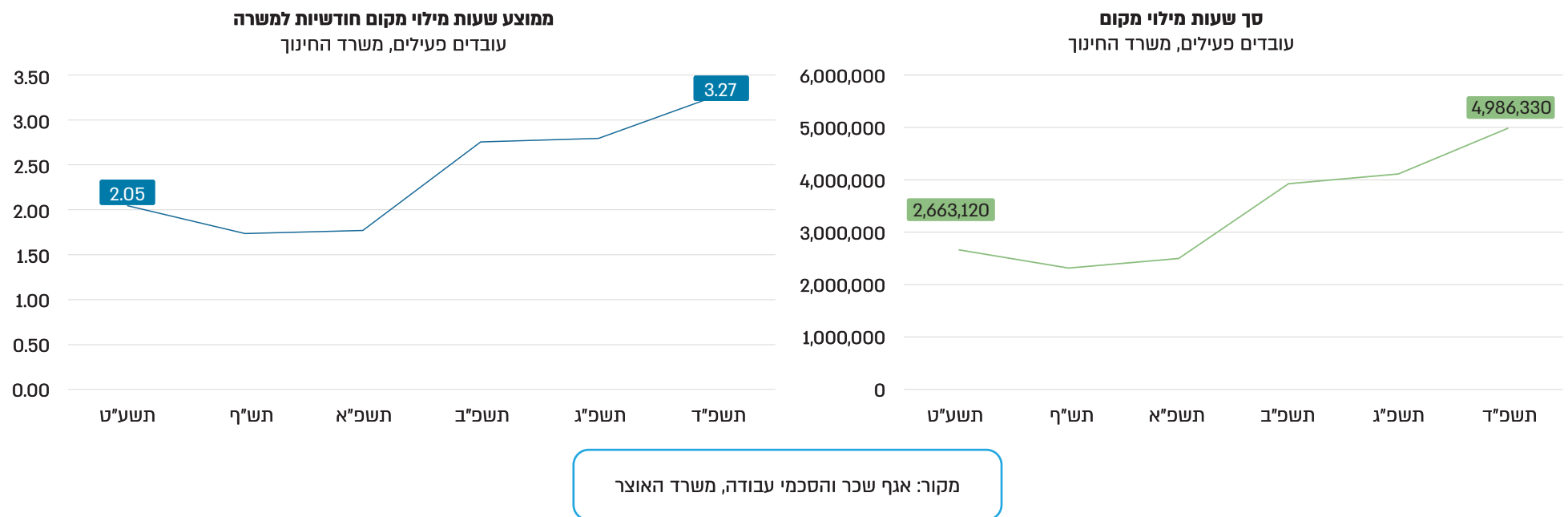

⁷ מקור: OECD, Society at a glance 2024.
⁸ כוח עבודה – נתוני למ"ס (ממוצע שנתי, גילי 25-64), מספר מורות וגננות – "מבט רחב", משרד החינוך.

מגמות בביצוע מילוי מקום א3

בשנים האחרונות חלה מגמת עלייה משמעותית בביצוע שעות מילוי מקום במערכת החינוך⁹

כמו בכל מערכת חינוך ובכל מקום עבודה, עובדי הוראה נאלצים לעיתים להיעדר מהכיתה. מערכת החינוך מתמודדת עם חוסרים אלו על ידי "שעות מילוי מקום" המבוצעות בחלקן על ידי צוות בית הספר הקבוע, ובחלקן על ידי ממלאי-מקום חיצוניים. בפרק זה אנו מחלקים בין שעות מילוי מקום המבוצעות ע"י עובד שמוגדר כפעיל לבין אלו המבוצעות ע"י עובד שאינו מוגדר כפעיל¹⁰, שבדרך כלל הינו ממלא מקום חיצוני. בקרב מורים פעילים, משנת תשע"ט לשנת תשפ"ד הסכום ששולם על שעות מילוי המקום עלה מכ- 240 מלש"ח לכ- 540 מלש"ח¹¹, וכמות השעות עלתה מכ- 2.7 מיליון שעות בכלל המערכת לכ- 5 מיליון שעות. גם לאחר נטרול הגידול במספר המשרות במערכת מתקבל כי כמות השעות עלתה משמעותית - עלייה של כ-60% בשנים אלה¹². נתון זה משקף עלייה במספר שעות מילוי המקום הממוצע שמבצע כל עובד הוראה: בעוד שבשנת תשע"ט בוצעו כ-2.05 שעות מילוי מקום בחודש לכל משרה, בשנת תשפ"ד הנתון עמד על 3.27 שעות לכל משרה.

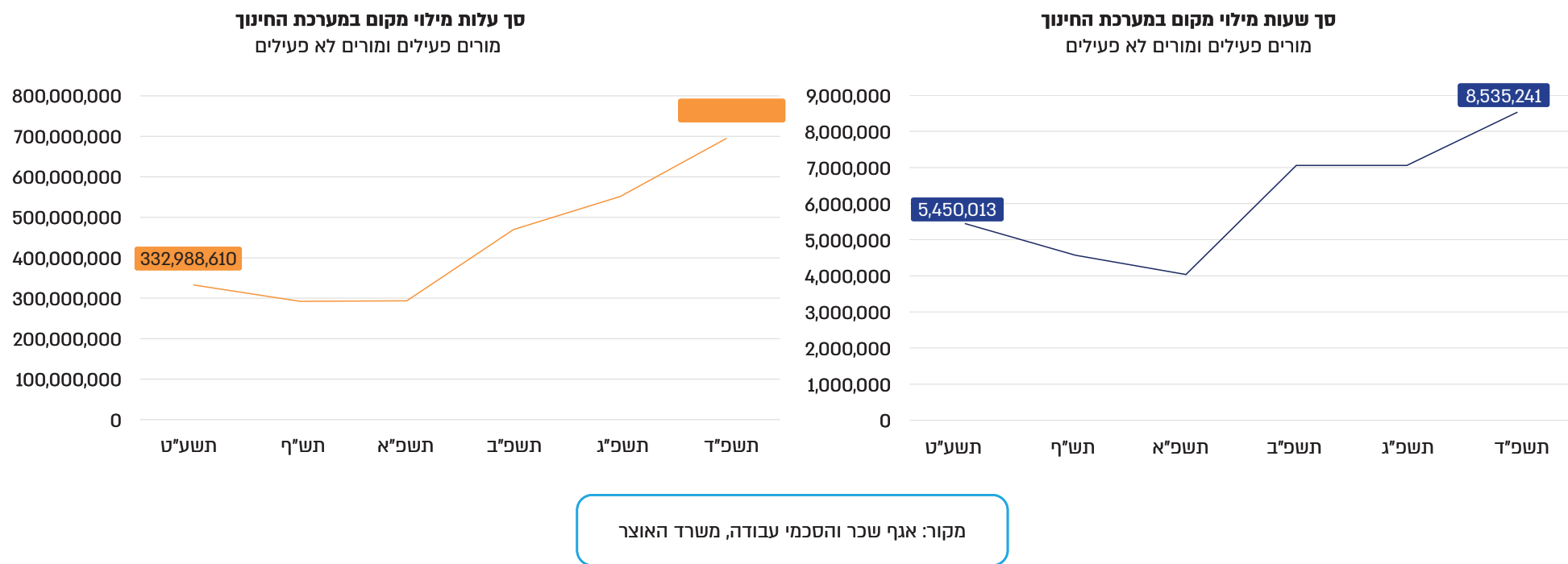
⁹ פרק זה בודק את נתוני הביצוע במשרד החינוך בלבד, ללא החינוך ההתיישבותי והאולפנים ללימוד עברית. בנוסף, ההצמדה בין הסכום לבין התאריך היא לפי התאריך בו התבצעה שעת המילוי-מקום, ולא לפי החודש בו הועבר התשלום בגין שעה זו. לאור פער הזמנים המצוי בין הביצוע לבין התשלום על שעות מילוי מקום, הנתונים עשויים להתעדכן כלפי מעלה בהמשך (בשל הפרשי שכר שישולמו בחודשים הקרובים בגין החודשים הכלולים בדו"ח זה).

¹⁰ עובד פעיל הוגדר בין היתר כעובד ששיעור המשרה שלו גדול מ-10%. עובדים פעילים ושאינם פעילים משלמים יחד ל-100% מקבוצת העובדים המועסקים על ידי משרד החינוך.

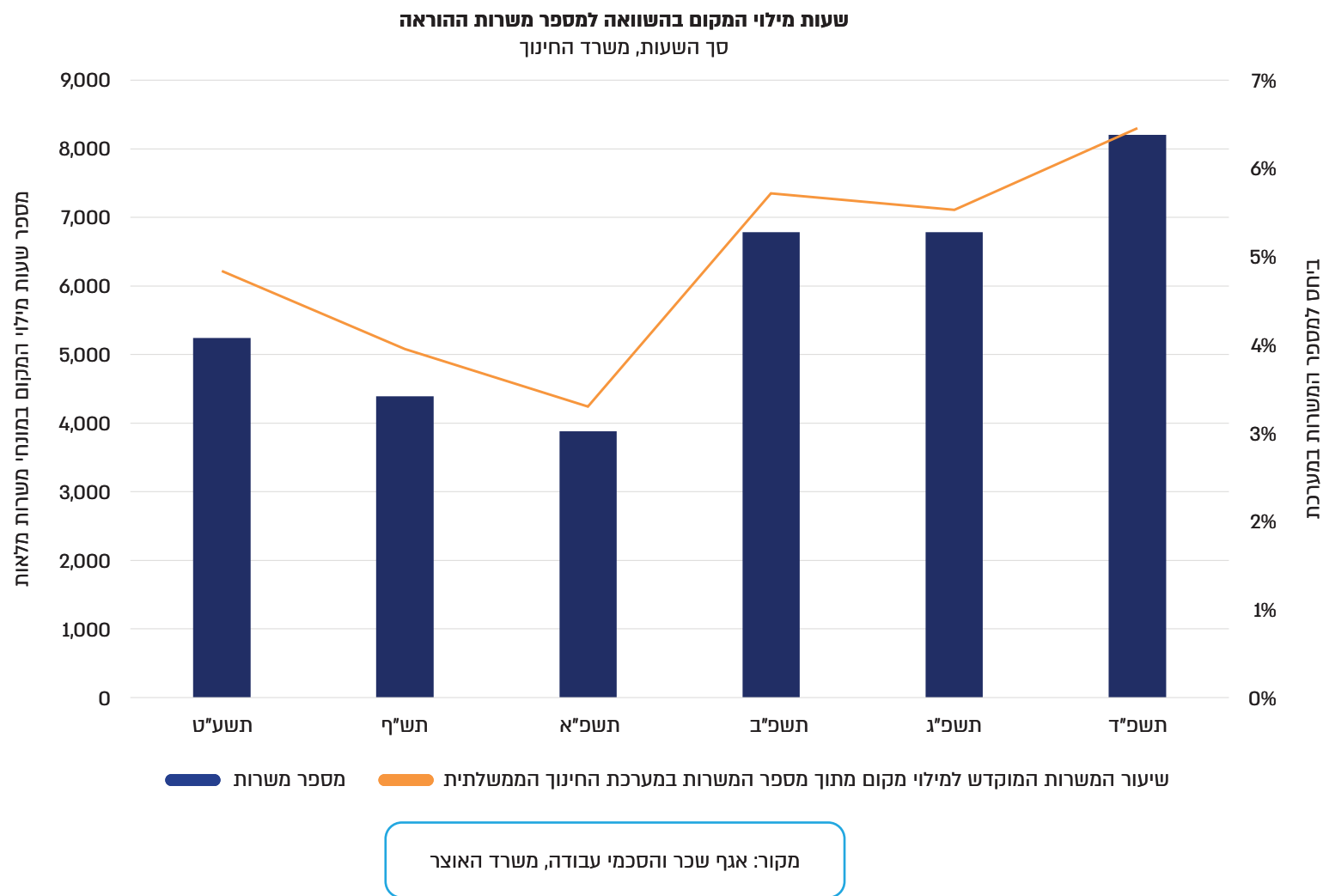
¹¹ סכום ברוטו ששולם עבור רכיב השכר של מילוי המקום, לא כולל עלויות מעסיק הנלוות לתשלום השכר. כך גם לאורך כל פרק זה.

¹² נתון זה מתקבל ע"י חלוקת מספר שעות מילוי המקום שבוצעו בשנת תשפ"ד ביחס בין כמות המשרות בשנת תשפ"ד לבין כמות המשרות בשנת תשע"ט.

כאשר סוכמים את סך שעות מילוי המקום שנעשו (ע"י מורים פעילים ולא פעילים), מתקבל שסך העלות גדלה תוך שש שנים בכ- 65% וסך השעות שבוצעו גדל בכ- 29%.

בשנת תשע"ט סך שעות מילוי המקום היו שקולות לכ-5,200 משרות הוראה מלאות¹³, ובשנת תשפ"ד לכ-8,200 משרות הוראה מלאות. ביחס למספר המשרות במערכת זו עלייה מכ-4.84% לכ-6.46%.

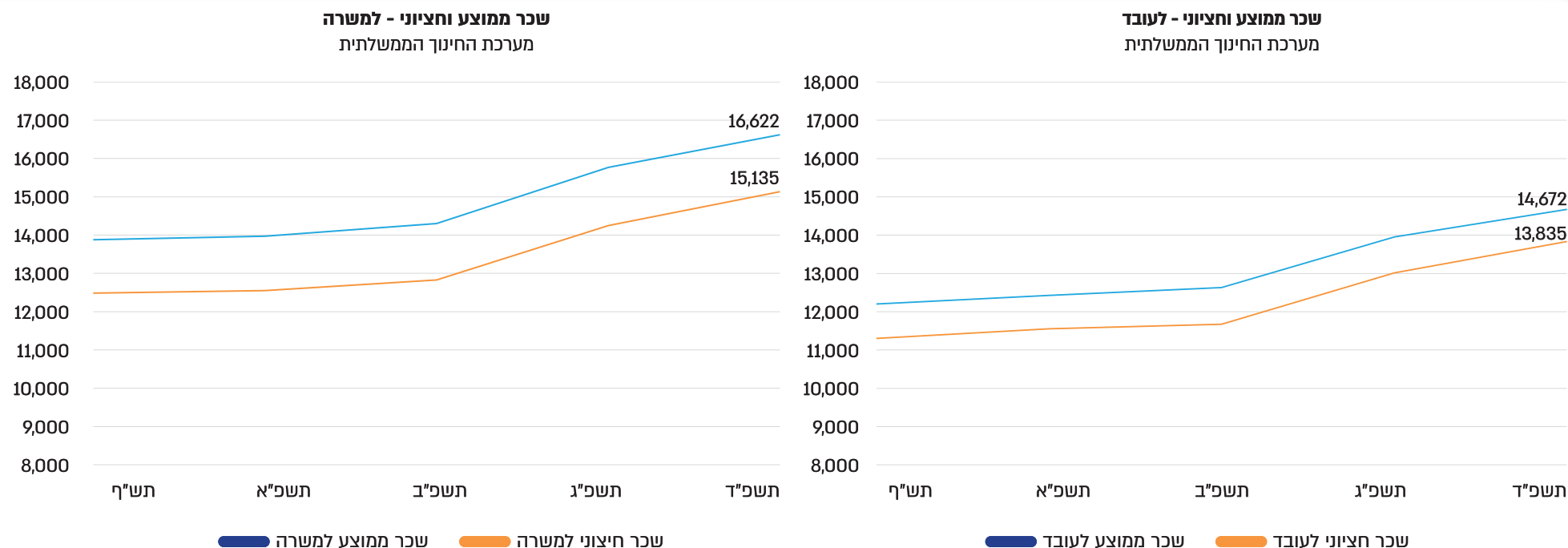

¹³ מספר המשרות חושב על ידי הכפלה של 26 שעות פרונטליות בשבוע (בהתאם לשבוע העבודה הרגיל של מורה בבית הספר היסודי) ב-40 שבועות לימוד בשנה, בסך הכל 1,040 שעות שנתיות למשרה מלאה.

מגמות בשכר הממוצע והחציוני

משנת תש"ף לשנת תשפ"ד השכר הממוצע והחציוני עלו באופן משמעותי, הן לעובד והן למשרה

שכר עובדי ההוראה עלה במשך השנים באופן עקבי, בעיקר לאור הסכמי השכר שנחתמים פעם בכמה שנים. בחמש השנים האחרונות מגמה זו המשיכה ביתר שאת: השכר הממוצע למשרה עלה בכ-19.76%, והשכר הממוצע לעובד עלה בכ-20.26%. גם השכר החציוני עלה, כאשר העלייה למשרה מלאה הינה כ-21.23% והעלייה לעובד הינה כ-22.44%. ניתן לראות באופן בולט את השפעת הסכם השכר משנת 2022 שמתחילה משנת הלימודים תשפ"ג.

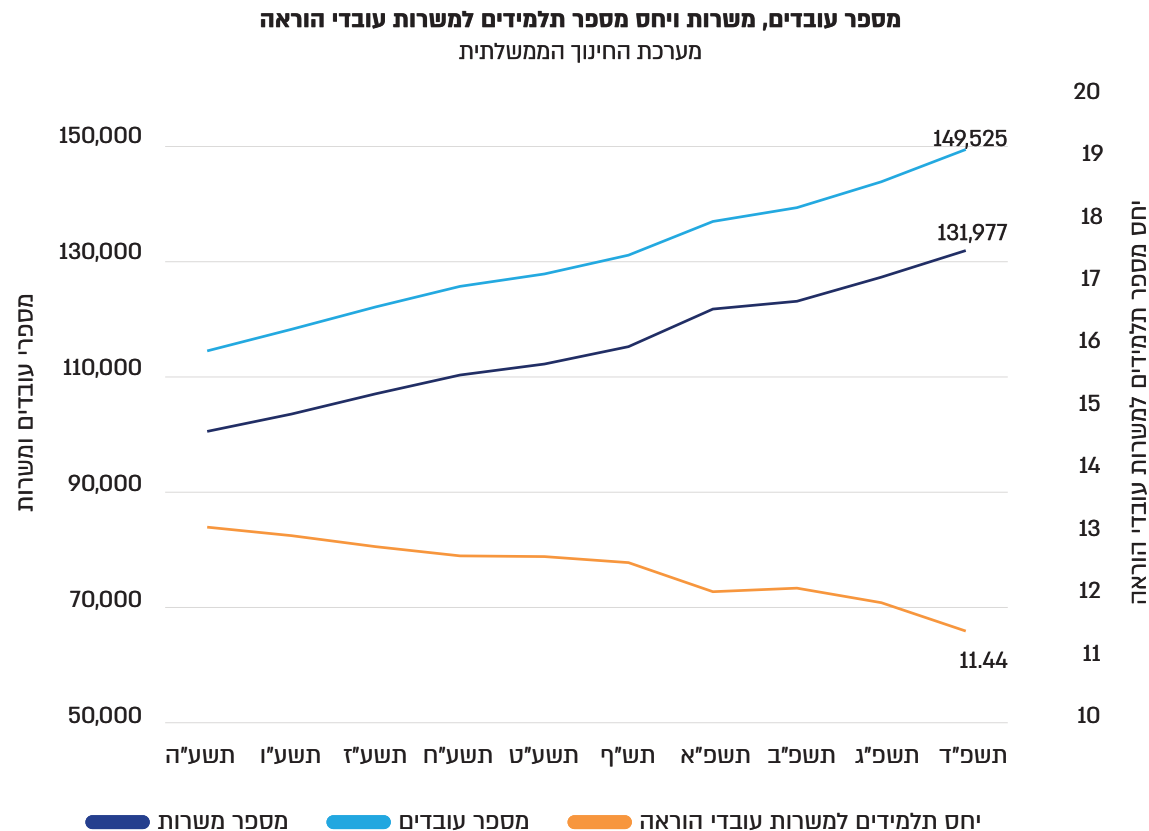
מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

תלמידים ומשרות

בשנים האחרונות מספר המשרות ועובדי ההוראה במערכת החינוך גדל בקצב מהיר יותר מאשר מספר התלמידים

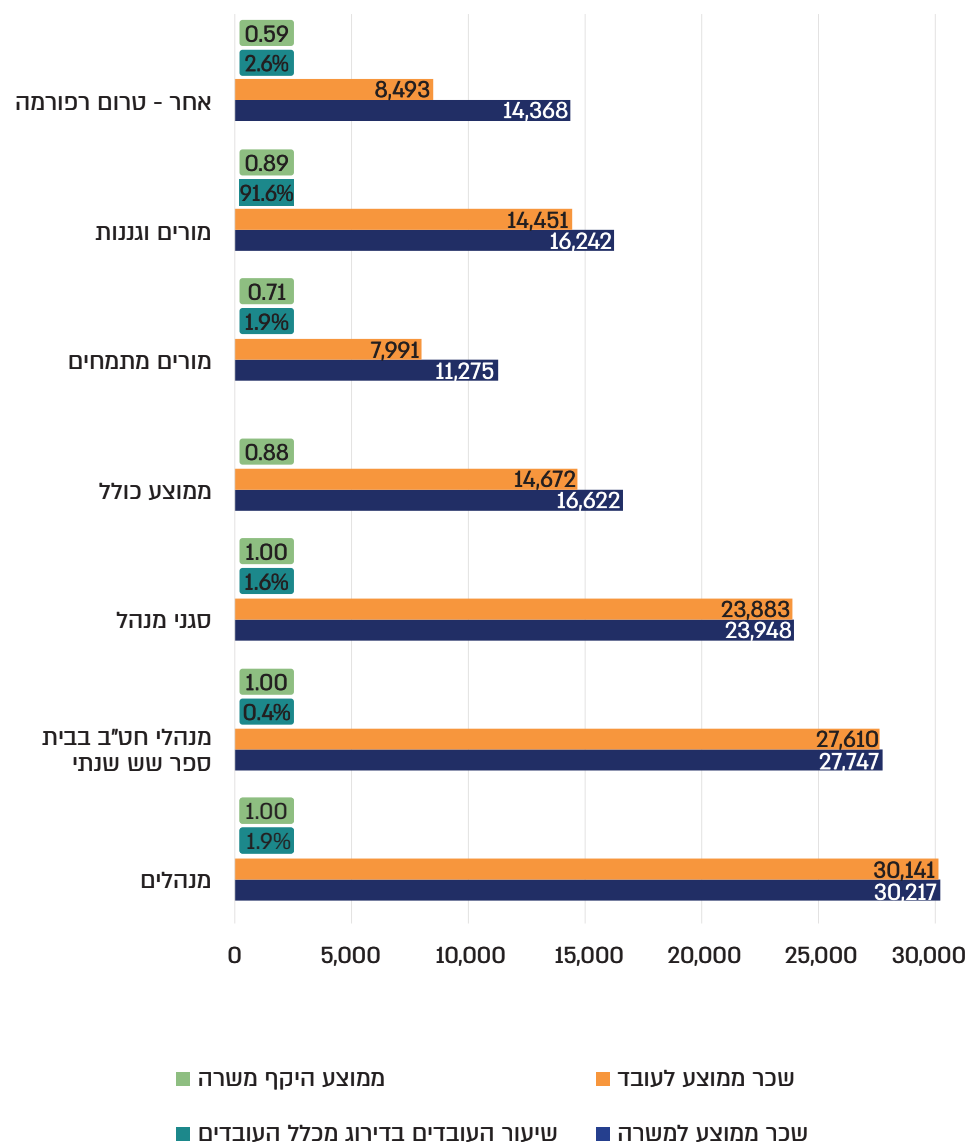
בתוך עשור (משנת תשע"ה לשנת תשפ"ד) גדלו מספרי המשרות והעובדים במערכת בכ- 31%. לעומת זאת, מספר התלמידים גדל בכ- 14.8% בלבד. יחס התלמידים למשרת עובד הוראה נמצא, כפי שמוצג בתרשים, בירידה מתונה שמשמעותה הצטרפות עובדי הוראה בקצב מהיר יותר מקצב הגידול במספר התלמידים. כיום יחס זה במערכת עומד על ממוצע של כ- 11 תלמידים לכל משרת עובד הוראה¹⁴. הנתון הממוצע, מטבע הדברים, אינו משקף את השונות הקיימת במערכת. כמו כן, אמנם יחס מספר משרות עובדי ההוראה לתלמידים עומד על אחד לכ- 11 תלמידים, אך אין זהו היחס הממוצע בין משרות עובדי ההוראה לבין מספר התלמידים ברגע נתון בכיתה. זאת משום שמספר שעות הלימוד השבועיות, שלהן זכאים התלמידים, גבוה ממספר שעות ההוראה הפרונטליות השבועיות של המורה. לכן נדרשים מספר מורים כדי להשלים את שעות הלימוד של הכיתה. בפועל, על כל שבוע לימודים של כיתה דרושות יותר משעות העבודה השבועיות של מורה יחיד. נתון זה נמוך ביחס לממוצע ה-OECD, העומד על כ- 14 משרות הוראה לכיתה בבתי הספר היסודיים ועל כ- 13 משרות הוראה לכיתה בחטיבות ביניים (נכון לשנת 2022)¹⁵.

מקור: מספר עובדים ומשרות - אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר. מספר תלמידים - עיבוד אגף השכר והסכמי עבודה ל"במבט רחב - מספרים על החינוך", משרד החינוך, מאי 2025.

¹⁴ הדו"ח בוחן את היחס בין משרות עובדי הוראה לבין מספר התלמידים ולא בין מספר עובדי ההוראה לתלמידים. זאת משום שהיקף המשרה מבטא בצורה טובה יותר את משאבי ההוראה המושקעים בתלמיד. לאור שינוי מתודולוגי לעומת הדו"ח הקודם כעת נלקחים בחשבון רק התלמידים הלומדים בקדם יסודי, יסודי וחט"ב (ללא חט"ע), כאשר מספר העובדים והמשרות כולל רק עובדי הוראה שהינם עובדי מדינה.

¹⁵ ראו: OECD, Education at a Glance 2024, Figure D2.2. Ratio of students to teaching staff in primary and lower secondary education (2022).

שכר לעובד ולמשרה לפי דירוג
תשפ"ד

בשנת תשפ"ד השכר הממוצע למשרת עובד הוראה עומד על כ-16,622 שקלים בחודש, והשכר לעובד הינו כ-14,672 שקלים בחודש

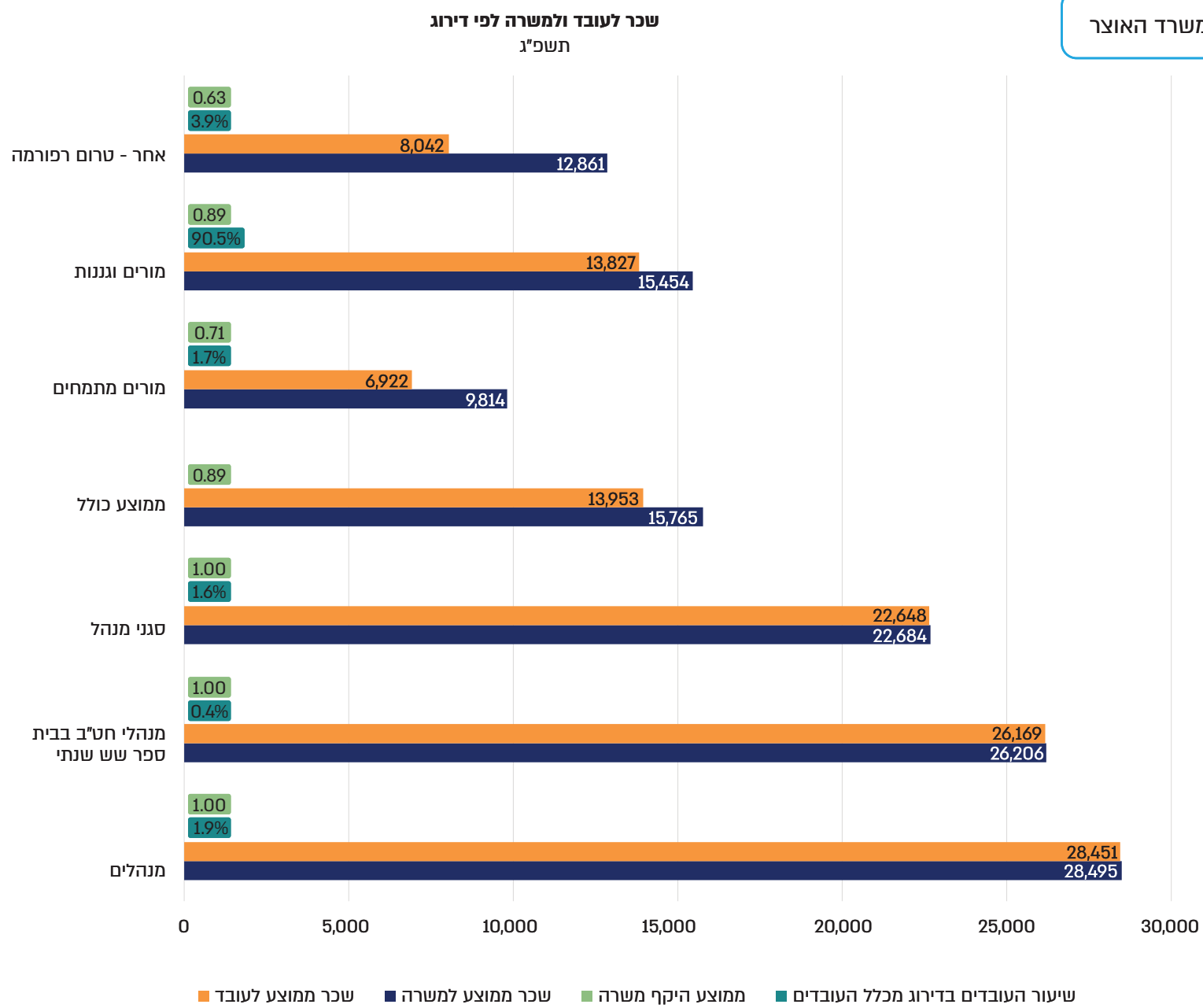
השכר של עובדי ההוראה עולה עם רמת ההשכלה. זאת מכיוון שמערכת החינוך וההסכמים הקיבוציים מעודדים את עובדי ההוראה לרכוש השכלה והכשרה נוספת לאורך הקריירה.

מתמחים להוראה הם עובדי הוראה בשנת עבודתם הראשונה. התמחותם מהווה תנאי לקבלת רישיון¹⁶. שכרם הממוצע נמוך ביחס לעובדי הוראה בעלי רישיון, כמו גם חלקיות משרתם הממוצעת. חלקיות משרה זו באה לידי ביטוי גם בפער המשתקף בתרשים בין השכר הממוצע לעובד לבין השכר הממוצע למשרה. עם ההתקדמות של העובדים בוותק, עולים היקף המשרה הממוצע והשכר למשרה מלאה.

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר
תחת הדירוג "אחר" נכללים עובדי הוראה אשר רפורמת "אופק חדש" לא הוחלה עליהם או על המוסד בו הם מלמדים.

¹⁶ דירוג המתמחים להוראה אינו כולל מתמחים שהשלימו תואר אקדמי. אלה זכאים להיקלט במקביל להתמחות בדירוגים האחרים שהינם בעלי שכר גבוה יותר.

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

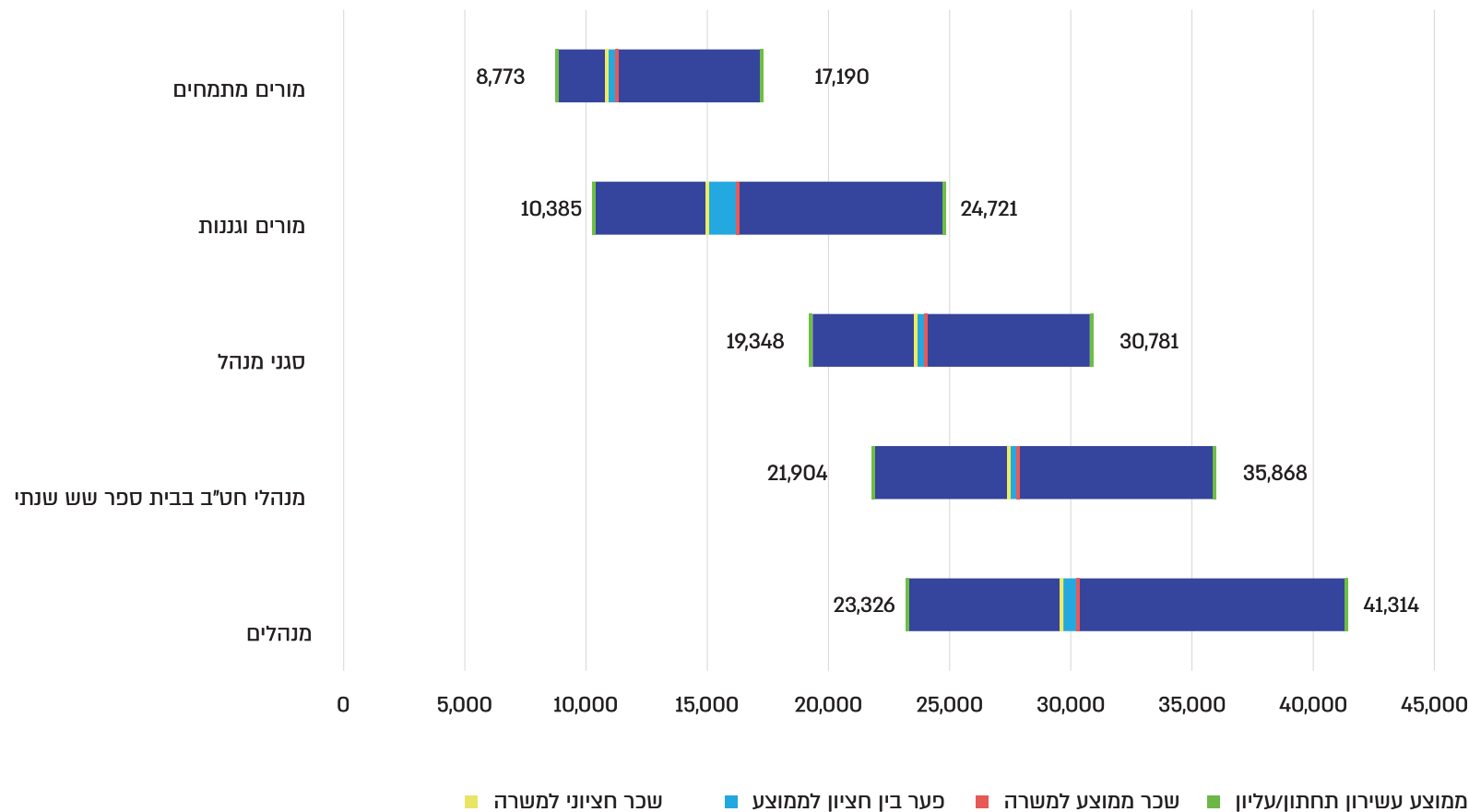
עשירונים ואי־שוויון

פערי השכר בין עובדי ההוראה, הנובעים בעיקר מההשפעה הגדולה של רכיב הוותק על השכר, קיימים בכל הדירוגים בתרשים שלהלן ניתן לראות את עשירוני השכר השונים לפי דירוגים. הפער בין העשירון העליון והתחתון והפער בין השכר החציוני לשכר הממוצע יכולים ללמד על הפערים הקיימים בכל אחד מהדירוגים.

עובדי מערכת החינוך - עשירוני שכר

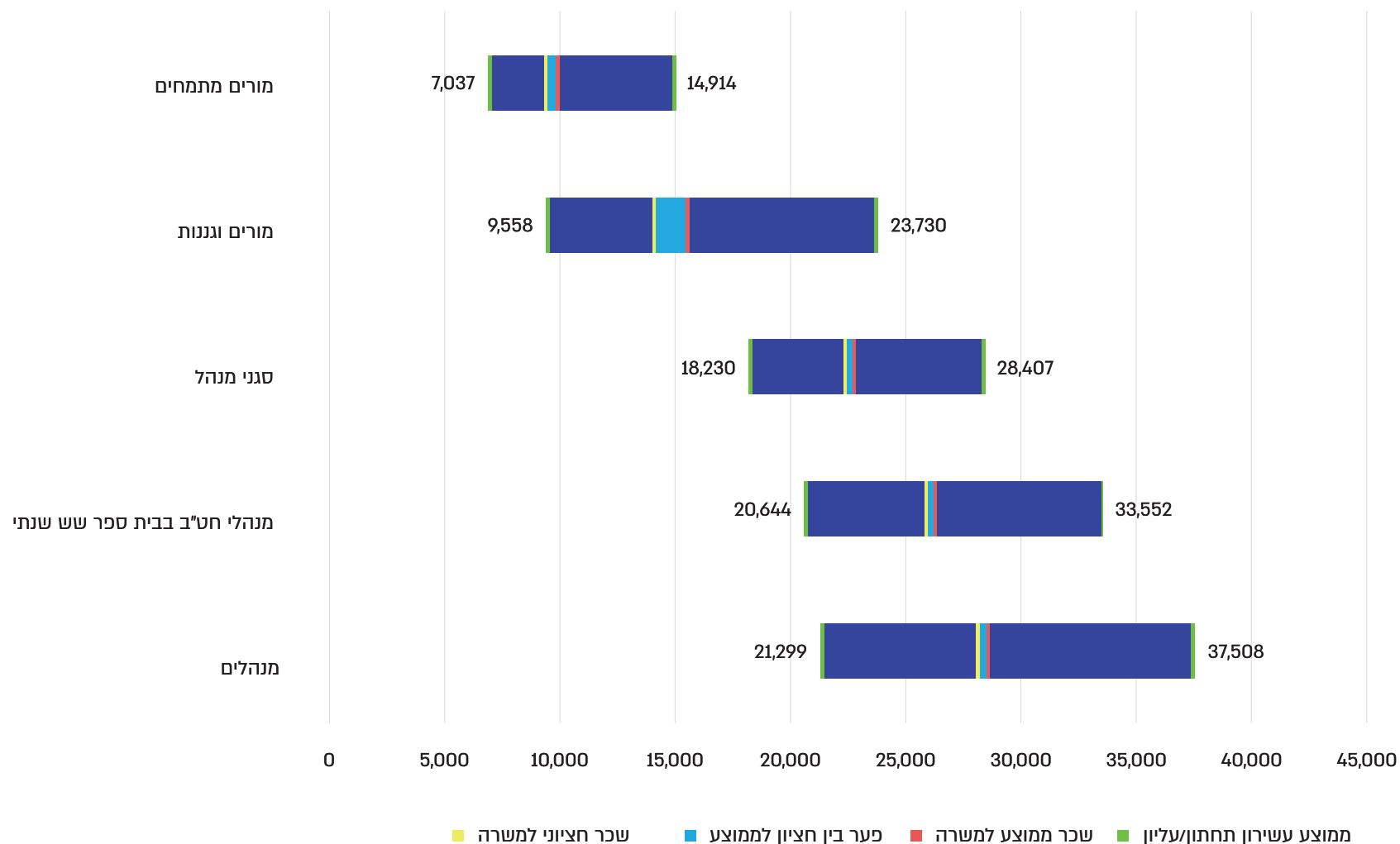
יחס בין השכר בעשירון העליון לתחתון, מערכת החינוך הממשלתית, תשפ"ד

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

עובדי מערכת החינוך - עשירוני שכר

יחס בין השכר בעשירון העליון לתחתון, מערכת החינוך הממשלתית, תשפ"ג

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

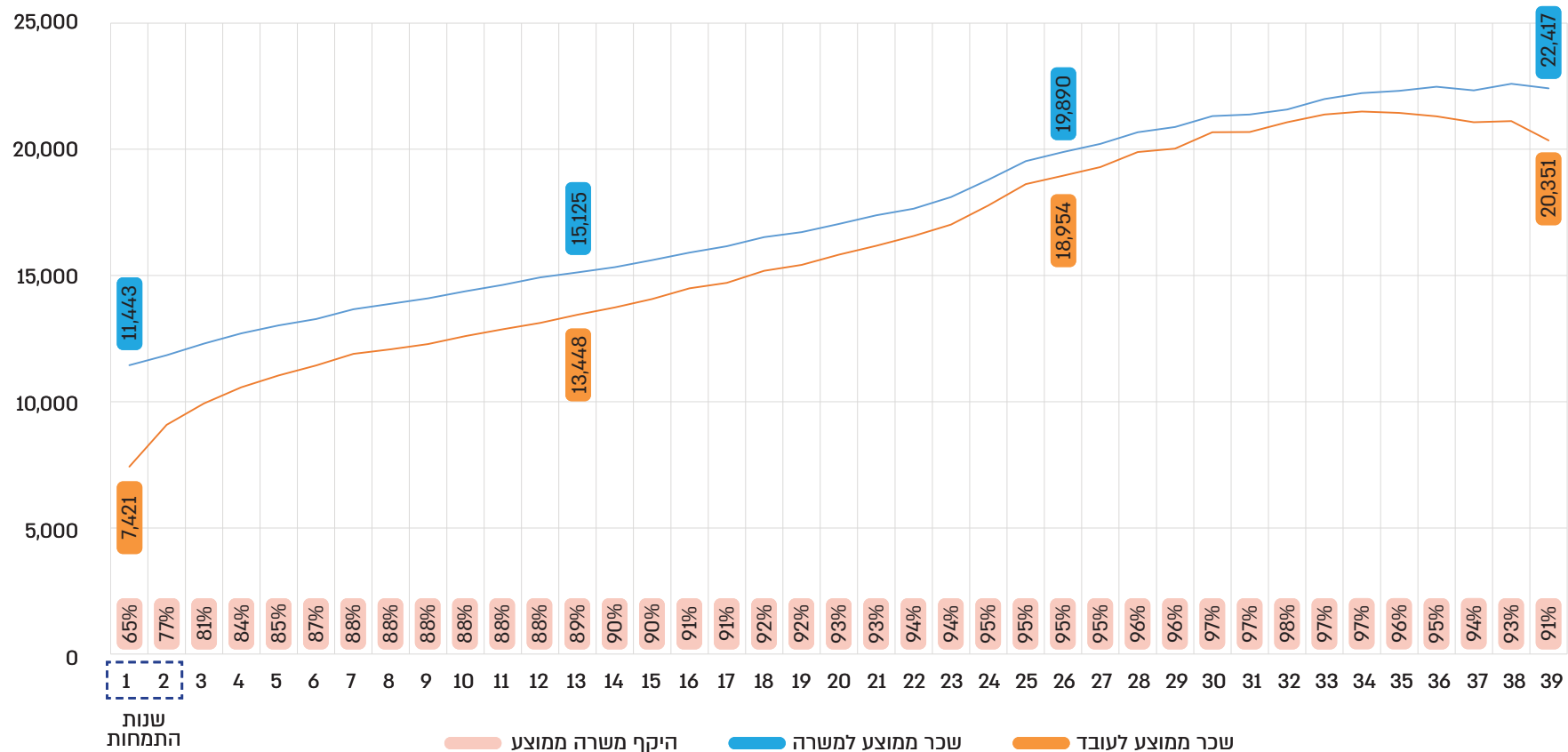
שכר וחלקיות משרה לוותק

שכר המורים והגננות גדל בצורה ניכרת עם העלייה בוותק

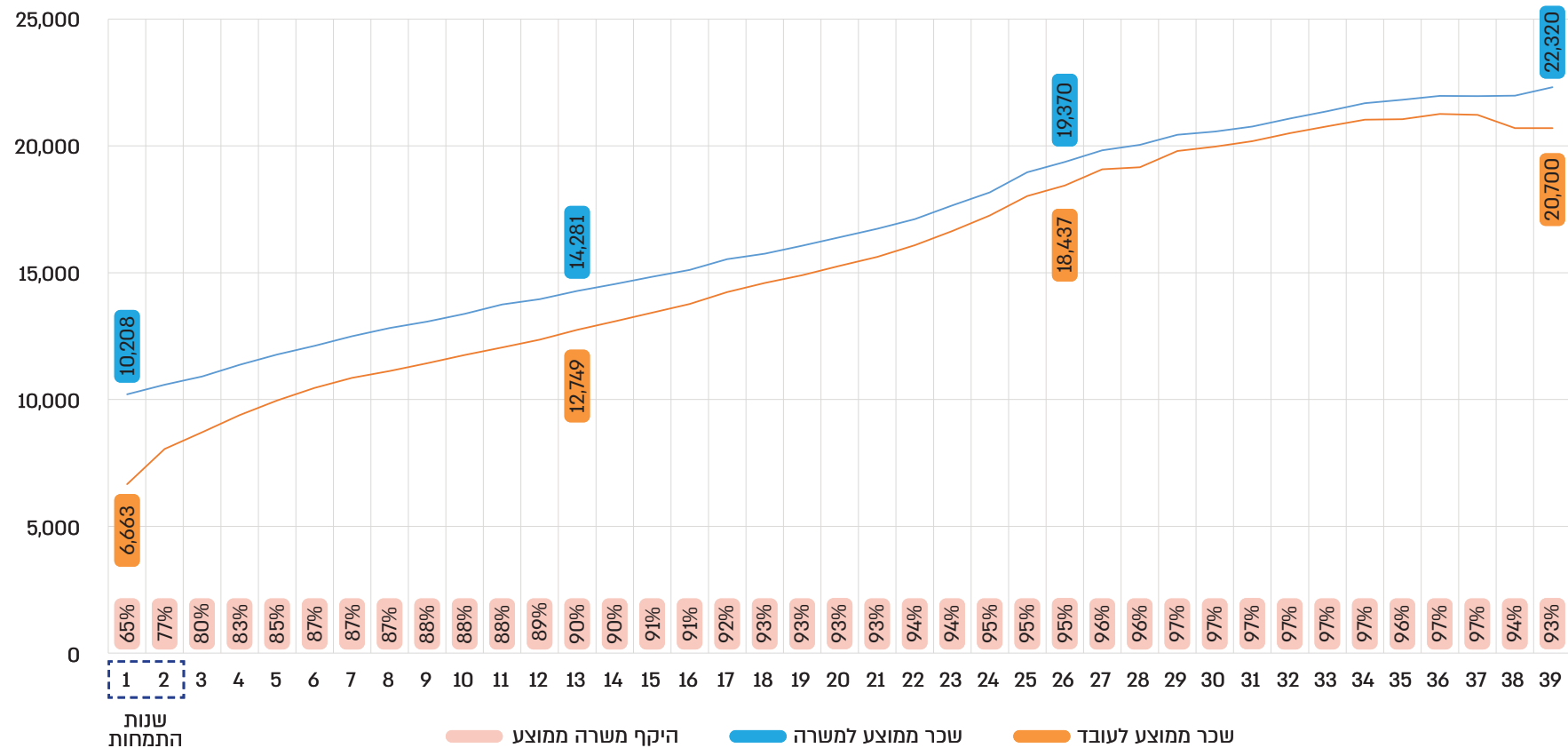
בשנת תשפ"ד מורים בוותק הוראה 36 הרוויחו בממוצע פי 2.87 ממקביליהם בוותק 1 (בתשפ"ג – פי 3.19), כאשר החישוב מבוצע לפי משרה מלאה. כפי שניכר מהתרשים, גובה שכר המורים תלוי רבות בוותק, בין אם באופן ישיר על ידי תוספת ותק לשכר המשולב ובין אם על ידי פרק הזמן הנדרש לקידום בדרגות. היקף המשרה הממוצע לעובד הוראה גדל במהירות בשנים הראשונות של הקריירה, וגדל לאט יותר ובהדרגה בשנים המאוחרות יותר בקריירה.

היקף משרה ושכר חודשי ממוצע לעובד ולמשרה כולות בוותק הוראה
מערכת החינוך הממשלתית, תשפ"ד

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

היקף משרה ושכר חודשי ממוצע לעובד ולמשרה כתלות בוותק הוראה
מערכת החינוך הממשלתית, תשפ"ג

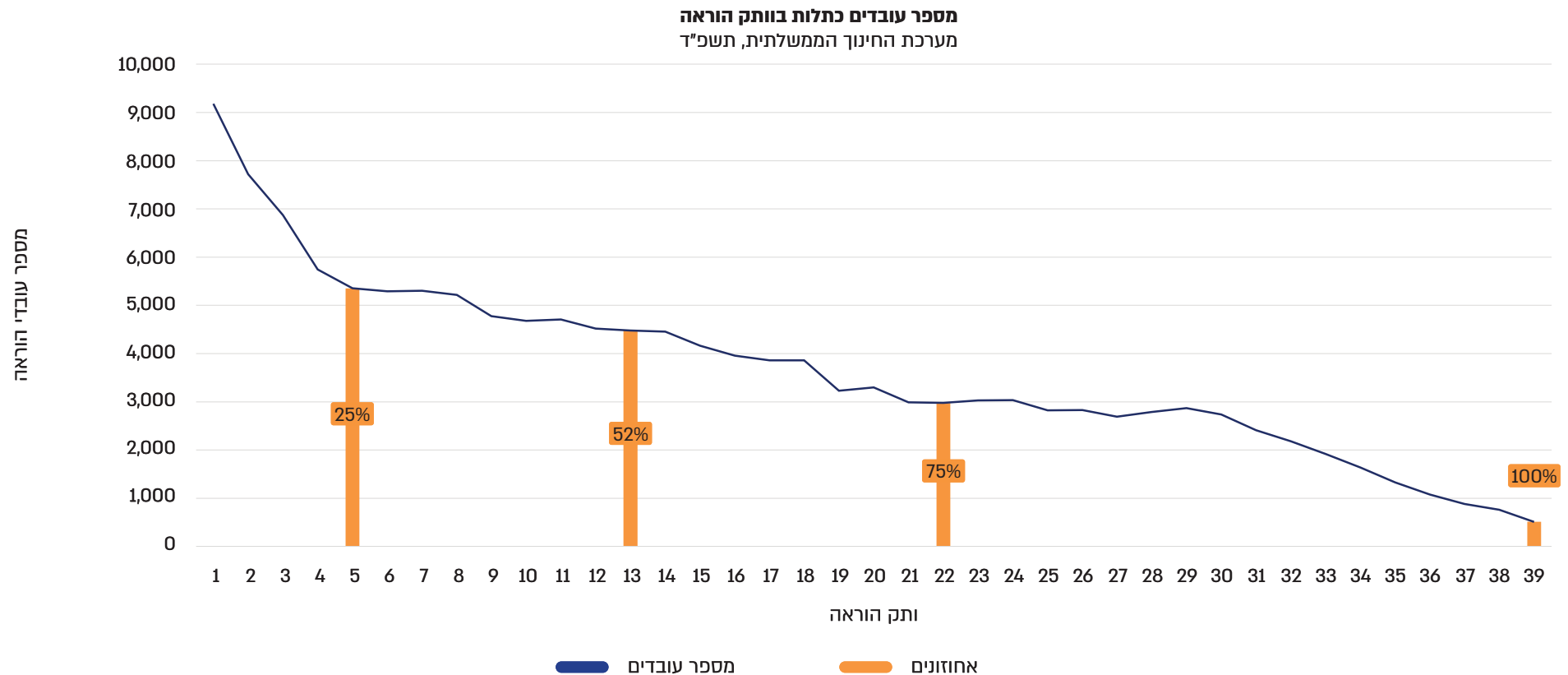

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

התפלגות מורים וגננות לפי ותק בהוראה

מספר המורים והגננות קטן ככל שהוותק עולה

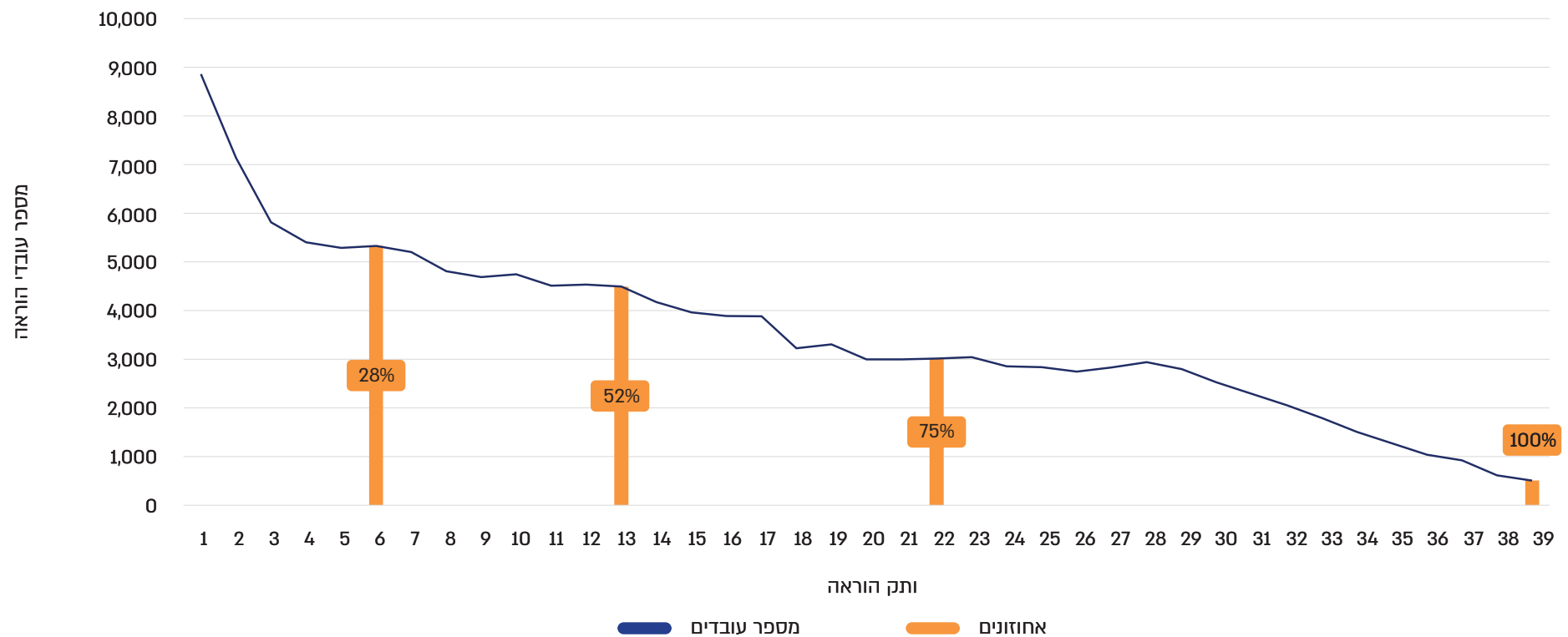
התפלגות מספר המורים והגננות¹⁷ לפי ותק מציגה ירידה תלולה למדי ככל שהוותק עולה. ירידה זו נובעת משתי סיבות מרכזיות: הגדלת היקף המורים ופרישת מורים מוגברת. היקפי הגיוס גדלים הן בשל הגידול הטבעי הגבוה, הן בשל השקעה נוספת בחינוך שדרשה גיוס כוח אדם, והן בשל תחלופה גבוהה יחסית של מורים בתחילת דרכם. מספר המורים והגננות יורד עם עליית הוותק כתוצאה מפרישתם של עובדים מבוגרים. כתוצאה מכך, כרבע מהמורים במערכת החינוך הרשמית הם בעלי ותק של חמש שנים ומטה, ומעל מחצית מהמורים הם בעלי ותק הוראה של 13 שנים ומטה. כיוצא מזה, צמצום הפערים במבנה השכר של המורים צפוי לתרום לרווחתם של מורים רבים, ומתוך כך עשוי לסייע בצמצום הנשירה של המורים הצעירים ולשפר את מערכת החינוך בטווח הארוך.

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

¹⁷ פרק זה מתמקד בעובדי הוראה שאינם בתפקידי ניהול.

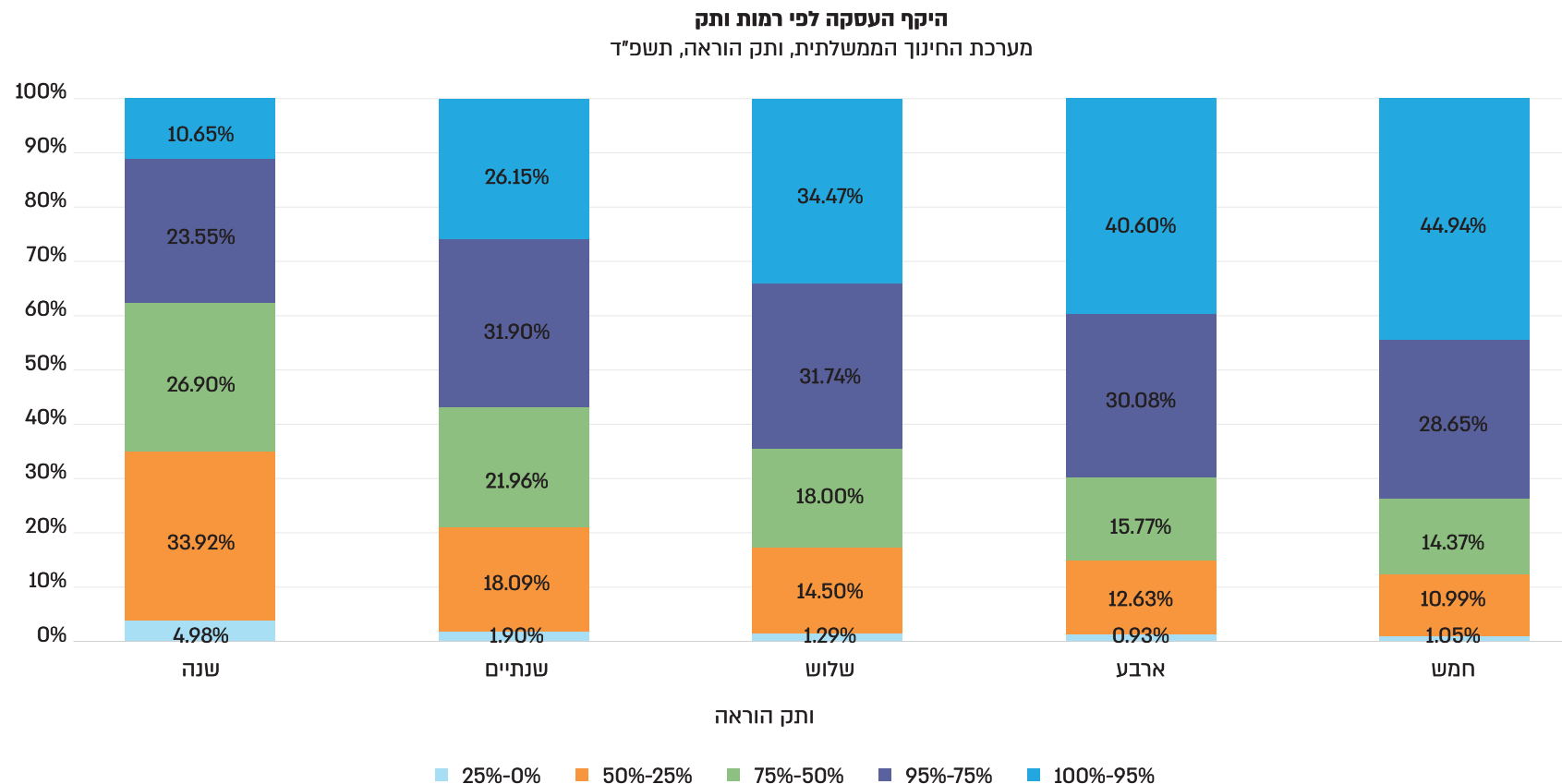
מספר עובדים כחלות בוותק הוראה
מערכת החינוך הממשלתית, תשפ"ג

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

היקפי העסקה של עובדי הוראה מתחילים

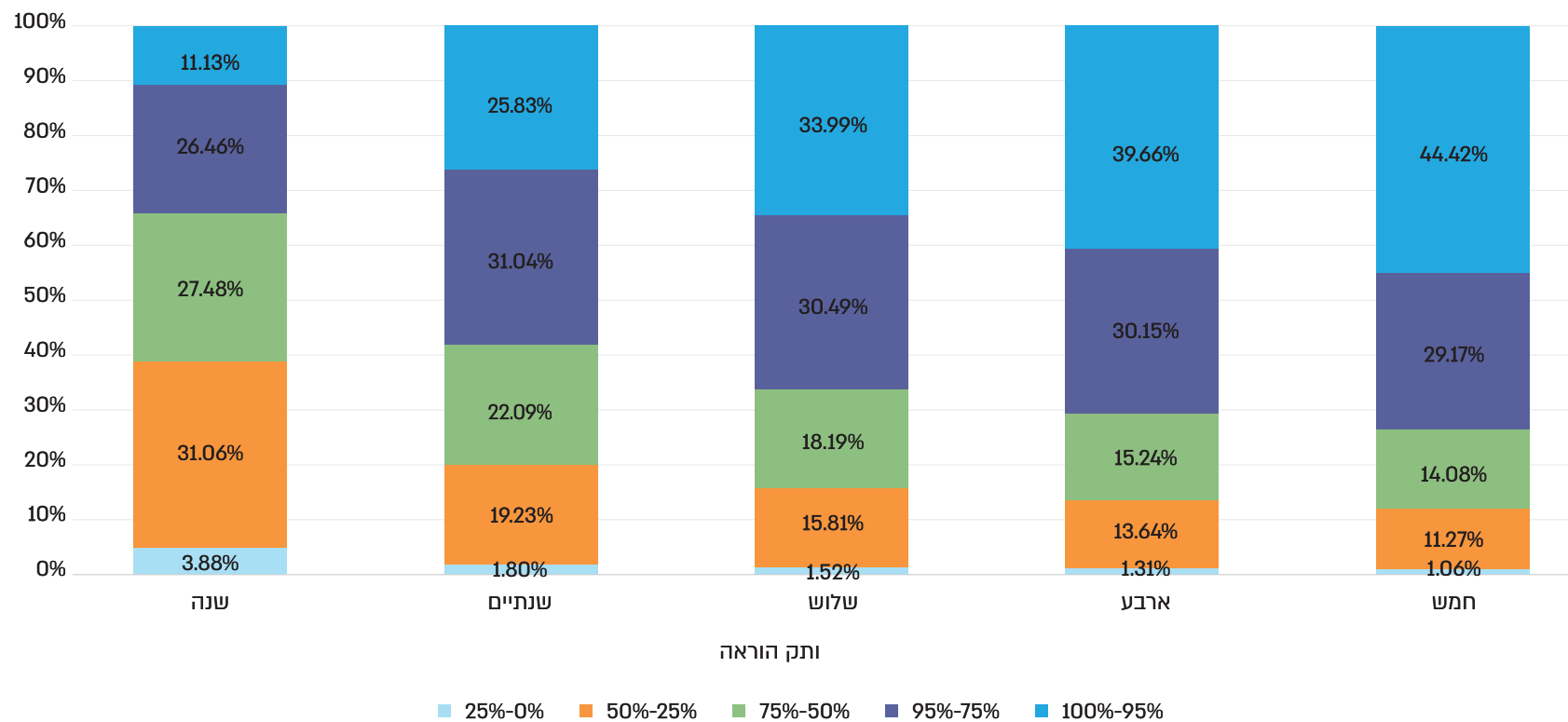
שכר עובד הוראה ממוצע בשנתו הראשונה עומד על 7,421 שקלים, ובמשרה מלאה – 11,443 שקלים (תשפ"ד). רמות השכר לעובד הוראה מתחיל, כפי שמשקף מהנתונים המוצגים בדו"ח זה, נמוכות ביחס לממוצע, בעיקר בשל חלקיות המשרה בתחילת דרכו של עובד הוראה והיותו בסטטוס של מתמחה להוראה¹⁸. עם העלייה בוותק, עולה גם חלקיות המשרה. לחלקיות המשרה הנמוכה בתחילת הקריירה גורמים רבים, ביניהם: קצב גידול התקינה¹⁹, אופן השיבוץ, שנת ההתמחות, מנגנון קבלת הקביעות, לימודים אקדמיים וסיבות נוספות.

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

¹⁸ שכרם של מתמחים בהוראה נמוך יותר.
¹⁹ קצב גידול התקינה הינו קצב הגידול בשעות ההוראה והמשרות המוקצות לאיזו. הוא קשור, בין השאר, לגידול בכמות התלמידים והכיתות בבית הספר.

היקף העסקה לפי רמות ותק
מערכת החינוך הממשלתית, תשפ"ג

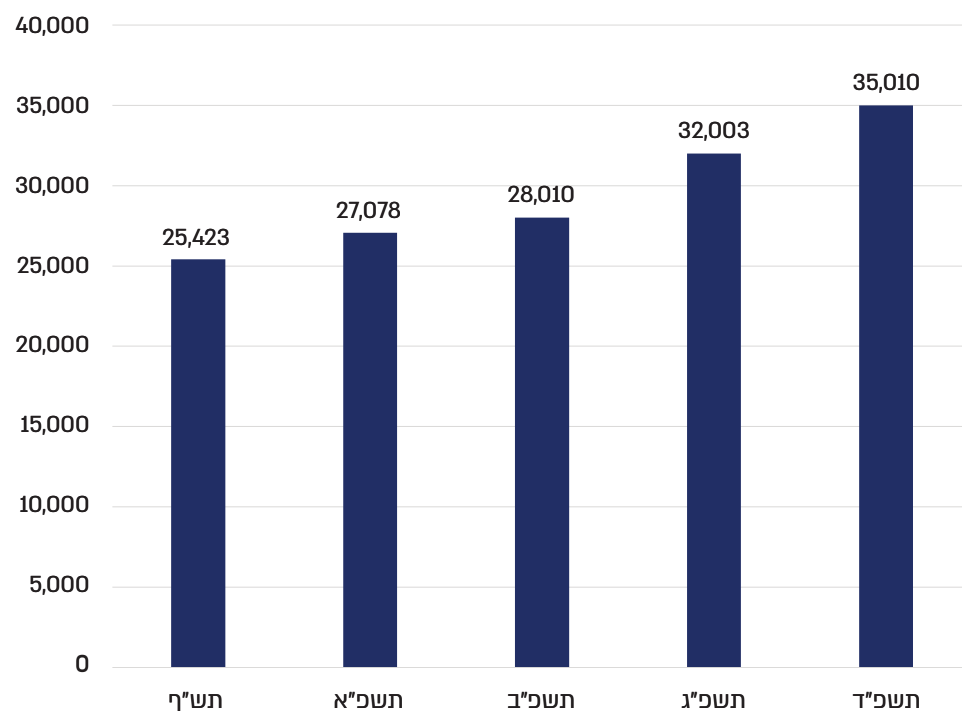

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

מגמות בעלות ההעסקה

עלות ההעסקה

מערכת החינוך הממשלתית, במיליוני ש"ח

עלות ההעסקה של כלל הדירוגים עלתה משנת תש"ף לשנת תשפ"ד בכ-37.7%

עלות ההעסקה במערכת החינוך היא סך הוצאות השכר של המעסיק, כלומר הוצאות שכר ישירות (משכורת ברוטו ותשלומי הפרשים) ובנוסף הפרשות סוציאליות, מס שכר ותשלומים לביטוח לאומי מצד המעסיק.

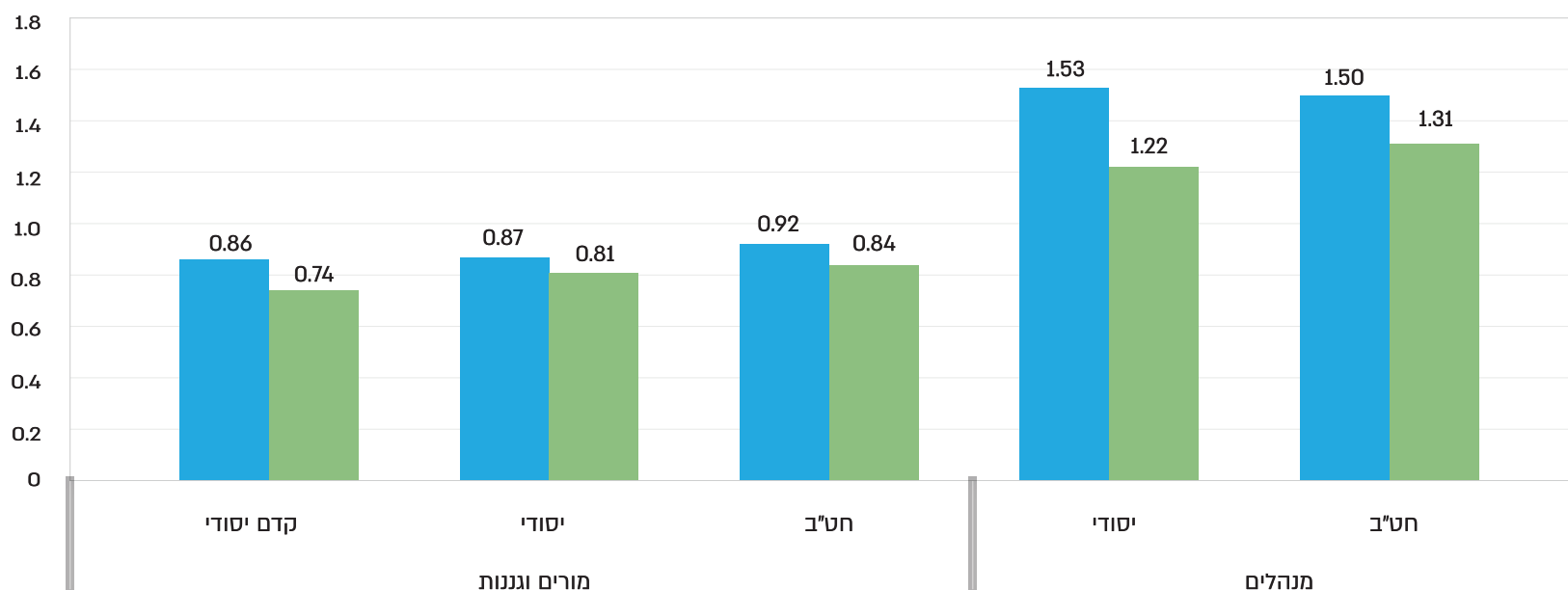
מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

יחס השכר לממוצע ההשתכרות במשק – השוואה בינלאומית

השוואת שכרם של עובדי ההוראה ביחס לשכר השוק מעלה כי עובדי הוראה בישראל מרוויחים בממוצע בהתאם למקובל בעולם

ארגון ה-OECD מפרסם מדי שנה את היחס בין שכר עובדי ההוראה ליתר העובדים במשק בעלי השכלה שלישונית*. היחס המוצג בגרף הוא השכר הממוצע של מורים ומנהלים חלקי השכר הממוצע של עובדים בעלי השכלה שלישונית. בגרף ניתן לראות שבממוצע, במדינות ה-OECD מורים מרוויחים מעט פחות מעובדים בעלי השכלה שלישונית. יחד עם זאת, היחס האמור בישראל גבוה במעט מהמקובל במדינות הארגון, מה שמצביע על שכר ממוצע בהתאם למקובל, ואף גבוה ממנו במעט.

היחס בין השכר הממוצע של עובדי הוראה (בפועל) לשכר הממוצע של עובדים בעלי השכלה שלישונית, ישראל וממוצע ה-OECD
עובדים בגילי 25-64, 2023

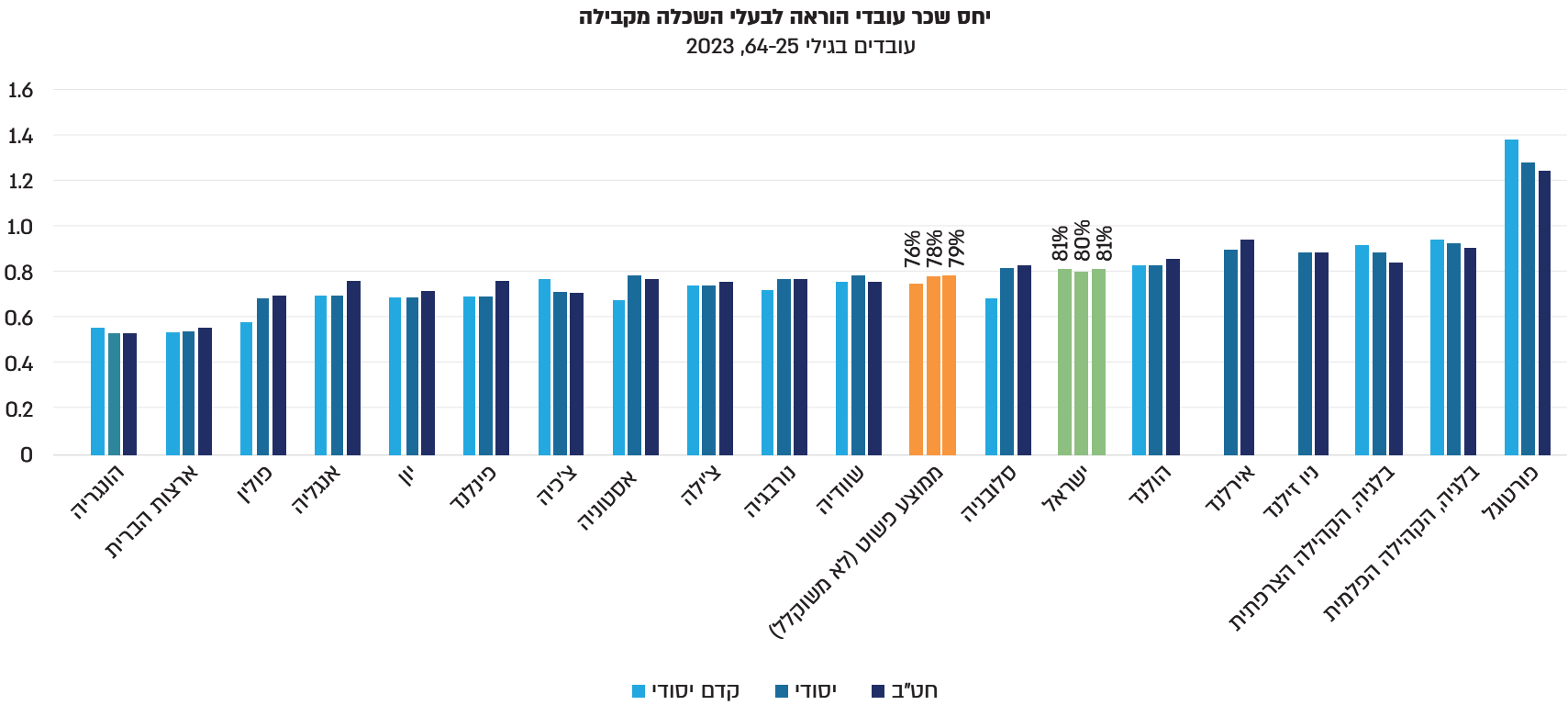

מקור: OECD EAG 2024 (D3.2)
עיבוד: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

■ ישראל ■ ממוצע ה-OECD

*עובדים בעלי השכלה אקדמית או תעודה על-תיכונית (ISCED 5 ומעלה).

ארגון ה-OECD עורך השוואה נוספת בין מורים לבין עובדים בעלי השכלה שווה להם, בה למשל מורה בעל תואר שני מושווה לעובד בעל תואר שני. נכון לזמן כתיבת שורות אלה, ההשוואה מבוצעת עם חלק קטן מהמדינות בארגון. גם מהשוואה זו עולה כי שכרם של עובדי ההוראה בישראל ביחס למשק גבוה במעט מהממוצע במדינות ה-OECD.

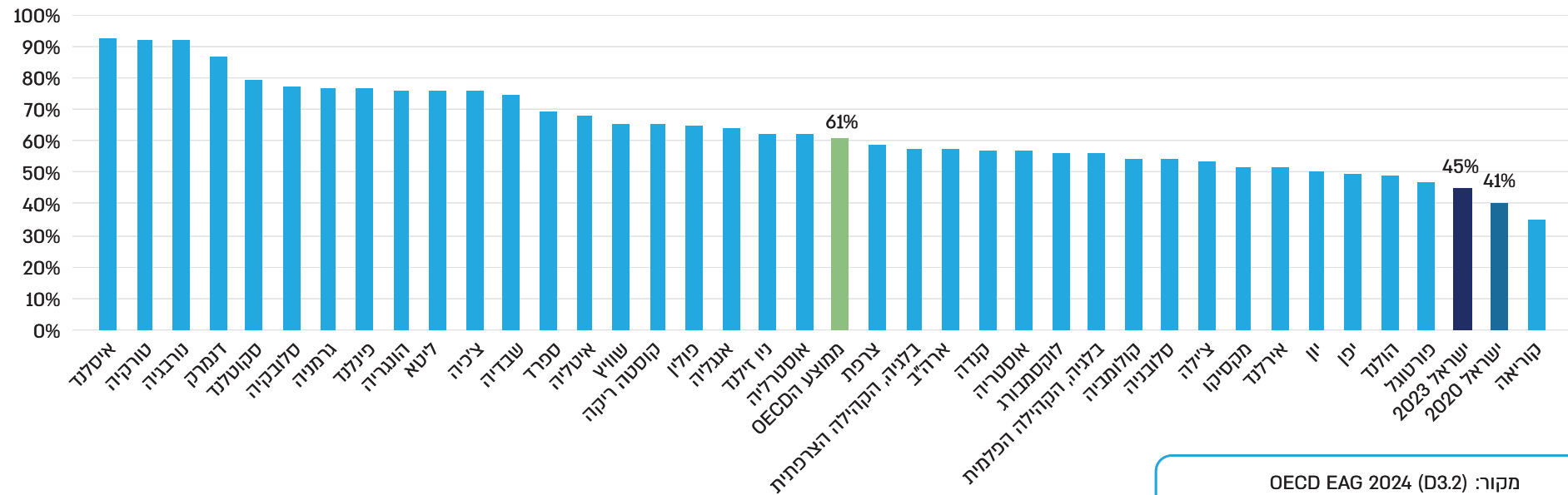
מקור: OECD EAG 2024 (D3.2), עיבוד: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

פערי השכר בין המורים - השוואה בינלאומית

על אף שהשכר הממוצע המשולם למורים הוא בהתאם למקובל במדינות המפותחות, פער השכר בין השכר ההתחלתי לבין שיא השכר הוא גבוה משמעותית, כך שמורה מתחיל מרוויח כ- 45% ביחס למורה בשיא הוותק. זאת, על אף שיפור שנעשה בשנים האחרונות. פער זה מקשה על גיוס מורים חדשים ומכביד על מערכת החינוך

בגרף ניתן לראות את היחס בין שכר המורה המתחיל לבין שיא השכר בישראל בשנים 2020 ו-2023, וכן את נתוני 2023 של מדינות ה-OECD השונות. ניתן לראות את מגמת צמצום הפערים בישראל בין שנת 2020 לבין שנת 2023, אולם גם כעת הפער אל מול ממוצע ה-OECD (61%) עומד בעינו. פערי השכר בין המורים החדשים לבין המורים הוותיקים יוצר קושי מבני במערכת ביחס למורים בתחילת דרכם, שמשקף את הקושי לתגמל מורים צעירים ולמשוך אותם למערכת החינוך – זאת על אף שהשכר הממוצע ביחס למשק הינו בהתאם למקובל במדינות ה-OECD, כאמור בפרק הקודם.

יחס השכר ההתחלתי לשכר השיא
מורים ביסודי, 2023

מקור: OECD EAG 2024 (D3.2)
עיבוד: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

שכר המורים ביחס לשכר ההתחלתי
גרף מדד, מורים ביסודי

בגרף כאן ניתן לראות את התפתחות השכר לאורך הקריירה של מורי יסודי בישראל ביחס למדינות ה-OECD (השכר ההתחלתי מוגדר כמדד 100 וכל שלב לאורך הקריירה הוא ביחס לשכר זה). המשמעות היא שפערי השכר בין המורים לפי שלבי קריירה הינם גבוהים ביחס למקובל. ניתן לראות שמגמה זו הולכת ומצטמצמת בהתאם לשינויים שנעשו בהסכמי השכר שנחתמו, אך שעדיין הפער קיים: אם בישראל בשנת 2023 שכר השיא הינו פי 2.2 מהשכר ההתחלתי, בממוצע ה-OECD הפער עומד על פי 1.6 בלבד.

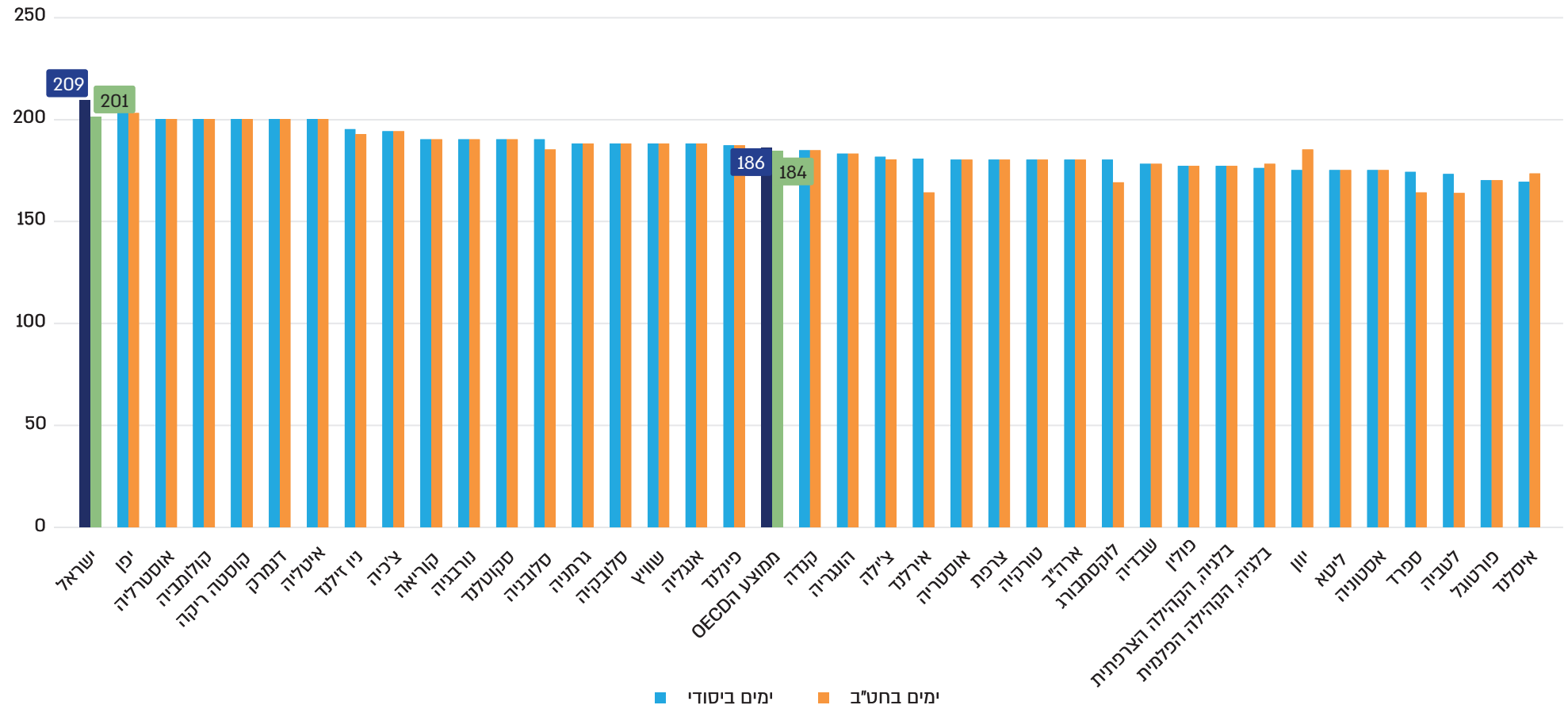
מקור: OECD EAG 2024 (D3.1), עיבוד: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

נתוני ה-OECD בפרק זה מתבססים על שכר סטטוטורי בכל מדינה. שכר זה הוא השכר השנתי, בהתאם לכללי התשלום החלים בכל אחת מהמדינות.

שעות ימי לימוד סטטוטוריים – השוואה בינלאומית

בישראל לומדים יותר ביחס למדינות ה-OECD. בבתי הספר היסודיים לומדים 918 שעות סטטוטוריות²⁰ בשנה (מקום עשירי), לעומת ממוצע ה-OECD העומד על 805, ומספר ימי הלימוד הסטטוטוריים הם 209 לעומת 186 (מקום ראשון). בחטיבות הביניים מספר שעות הלימוד השנתיות הן 976, לעומת ממוצע ה-OECD העומד על 916 (מקום עשירי), ומספר ימי הלימוד הם 201 לעומת 184 (מקום שני).

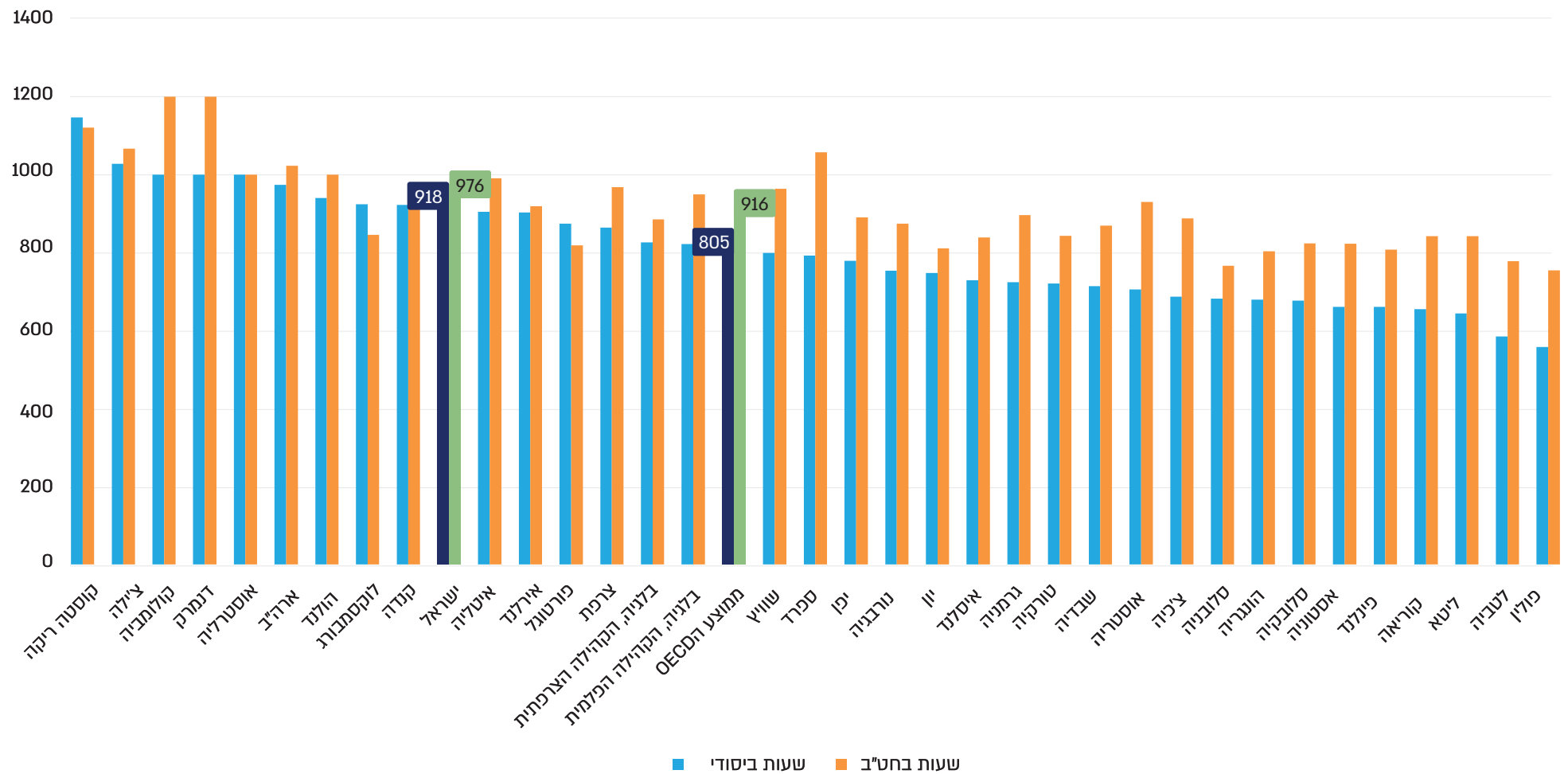
ימי לימוד סטטוטוריים בשנה - יסודי וחט"ב
השוואה בינ"ל

מקור: OECD EAG 2023 (D1.2)

²⁰ שעות סטטוטוריות הינן השעות המחויבות על פי החוק או כללי העבודה. ייתכן שהתלמידים לומדים בפועל שעות נוספות מעבר לרף המחייב.

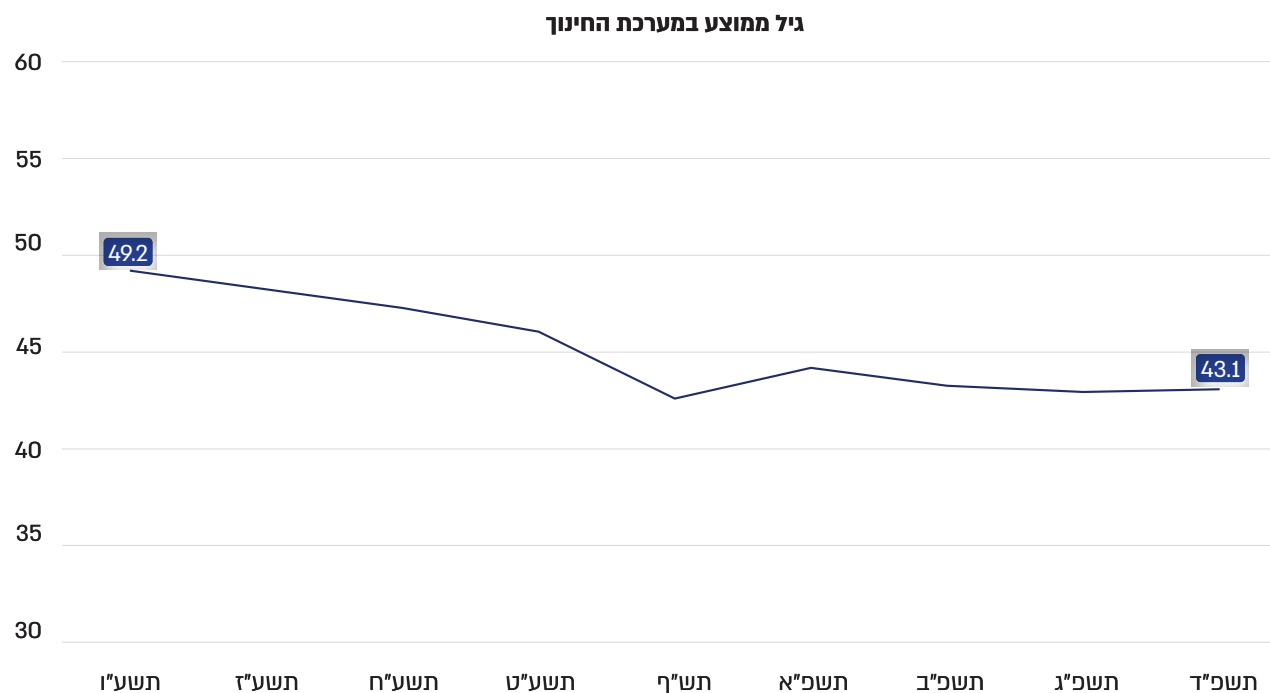
שעות לימוד סטטוטוריים בשנה - יסודי וחט"ב
השוואה בינ"ל

מקור: OECD EAG 2023 (D1.1)

הגיל הממוצע של העובדים במערכת החינוך

ניתן לראות ירידה עקבית בגיל הממוצע של העובדים במערכת החינוך בשנים האחרונות: מ- 49.2 בשנת 2016 ל- 43.1 בשנת 2024. ניתוח הנתונים בוצע תוך התחשבות בחלקיות המשרה של העובדים, כך שעובד במשרה חלקית נספר בהתאם לשיעור המשרה שלו (למשל עובד בחצי משרה נחשב כחצי עובד). גישה זו מאפשרת מדידה מדויקת ואמינה יותר של גיל העובדים הממוצע, תוך הימנעות מהטיות הנובעות ממבנה ההעסקה.

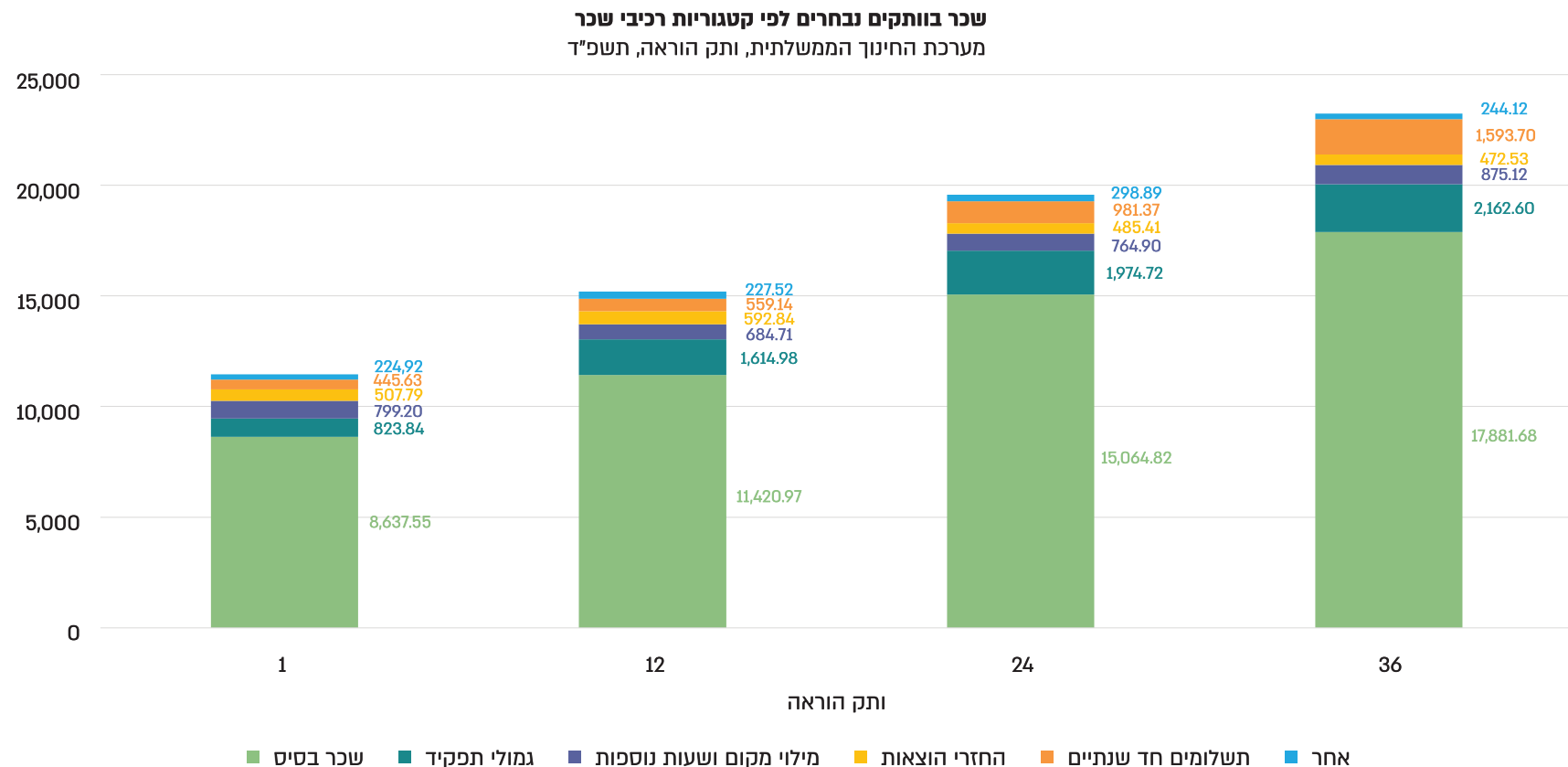

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה,
משרד האוצר

התשלומים המרכיבים את שכר עובדי ההוראה

מבנה השכר של עובדי ההוראה²¹ מאופיין ברכיב אחד מרכזי ובתוספות בקנה מידה קטן יחסית. רוב התוספות הינן בעלות מטרות מוגדרות ונועדו לתגמל בגין מטלות נוספות, או כנגד הוצאות - בהתאם לנומרות במגזר הציבורי.

שכר המורים מתאפיין בכך שמעבר לשכר הבסיס ישנם גמולים רבים עבור תפקידים בבית הספר. חלק מהגמולים משולמים באופן אחוזי ביחס לשכר היסוד, כך שככל ששכר זה עולה – כך שווי הגמולים יעלה גם הוא.

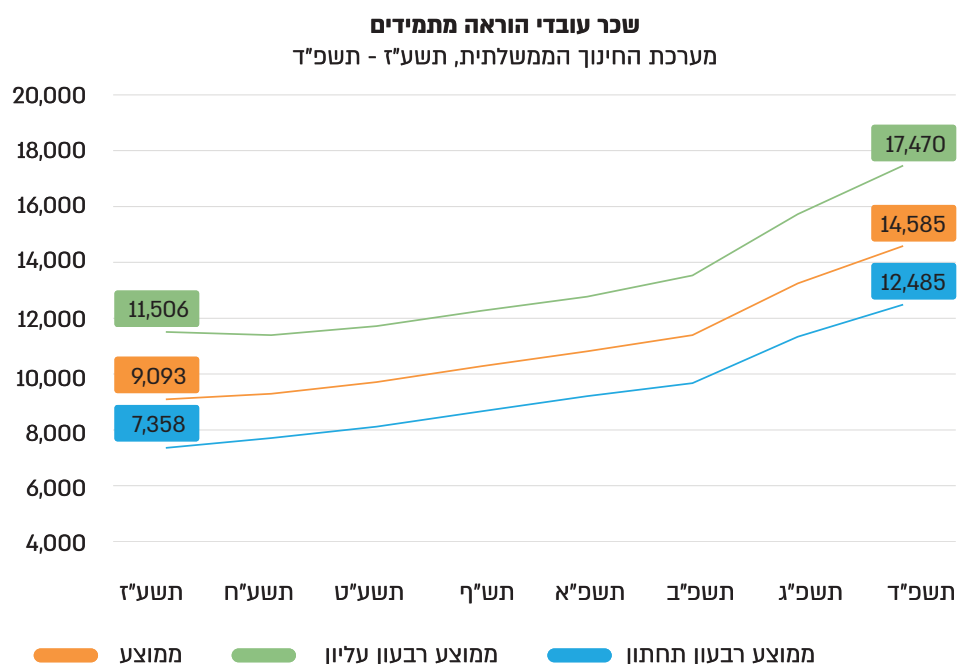
מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר
* "אחר" כולל רכיבים כגון תשלומי פרישה, תמריצים ומענקים ייחודיים, ועוד.

²¹ פרק זה מתמקד בפילוח לפי סוג אוכלוסייה ועל כן מתמקד בדמות עובד ההוראה המשתקפת ע"י ותק הוראה, ולא ע"י ותק לשכר.

עובדי הוראה מתמידים

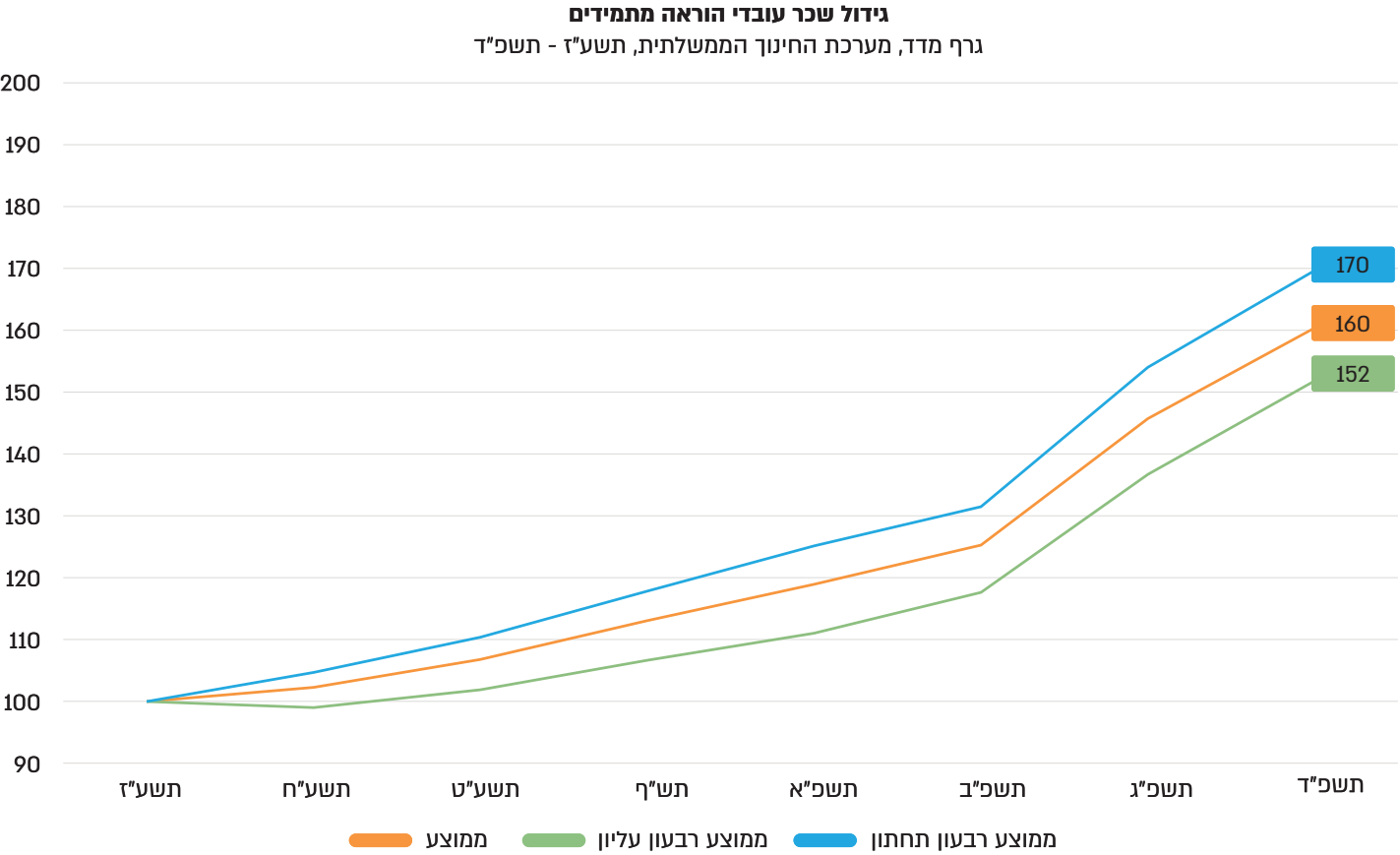
השכר הממוצע של עובד הוראה שהחל לעבוד בשנת תשע"ז והתמיד בתפקידו 8 שנים עלה בכ-60.4%

עובדים מתמידים בניתוח זה הם עובדי הוראה שהחלו את דרכם כמורים במסגרת הסכם "אופק חדש" בשנת תשע"ז (2016-2017) ועבדו בכל שנה במערכת עד לשנת תשפ"ד (2023-2024), במשך יותר משני שלישים מהחודשים שבין השנים הללו. בניתוח המוצג בתרשים זה נכללו כלל עובדי ההוראה המתמידים, ללא תלות בתפקיד או בדירוג של העובד, במטרה להציג את התפתחות שכר העובדים לאורך הקריירה. חשוב לציין כי לאורך השנים המוצגות בתרשים חלק מעובדי ההוראה רכשו השכלה נוספת או עברו למקצועות ניהוליים, ושבאותן שנים יושם הסכם שכר חדש. השכר הממוצע של עובדים אלו צמח בממוצע באותן השנים בכ-7.07% בכל שנה.

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

כאשר בוחנים את נתוני המתמידים בגידול אחוזי (לצורך כך הוגדר כי שנת תשע"ז היא מדד 100), ניתן לראות כי שכר עובדי ההוראה ברבעון העליון עלה משמעותית, אך השכר הממוצע עלה מהר יותר, ושכר ממוצע הרבעון התחתון עלה מהר יותר משניהם. מגמות אלה ממחישות את מגמת צמצום הפערים שהתחוללה בשנים האחרונות, וביתר שאת לאור הסכם השכר שנחתם בשנת 2022, שאת השפעתו ניתן לראות החל משנת הלימודים תשפ"ג.

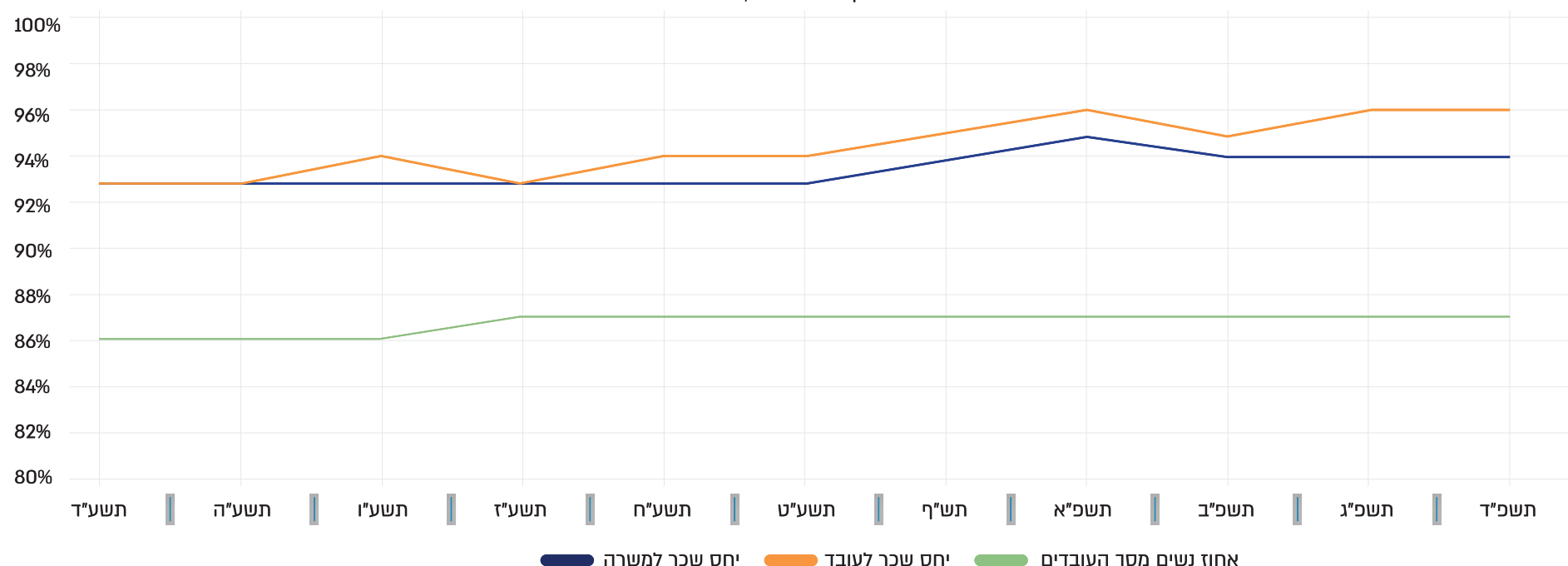

מקור: אגף שכר והסכמי
עבודה, משרד האוצר

מגמות בפערים מגדריים

עם השנים, ניתן לראות מגמה איטית והדרגתית של צמצום בפערי השכר המגדריים במערכת החינוך, בה ישנו רוב נשי, שכר הגברים גבוה יותר בממוצע, אך הפער קטן יותר מאשר בשאר המשק²².

יחס שכר עובדות הוראה לעובדי הוראה לאורך זמן
מערכת החינוך הממשלתית, תשפ"ד

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

²² פערי השכר המגדריים במשק עמדו בשנת 2022 על כ- 35.2% לעבודה שכירה. מקור: לקט נתונים ליום האישה הבינלאומי 2025, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

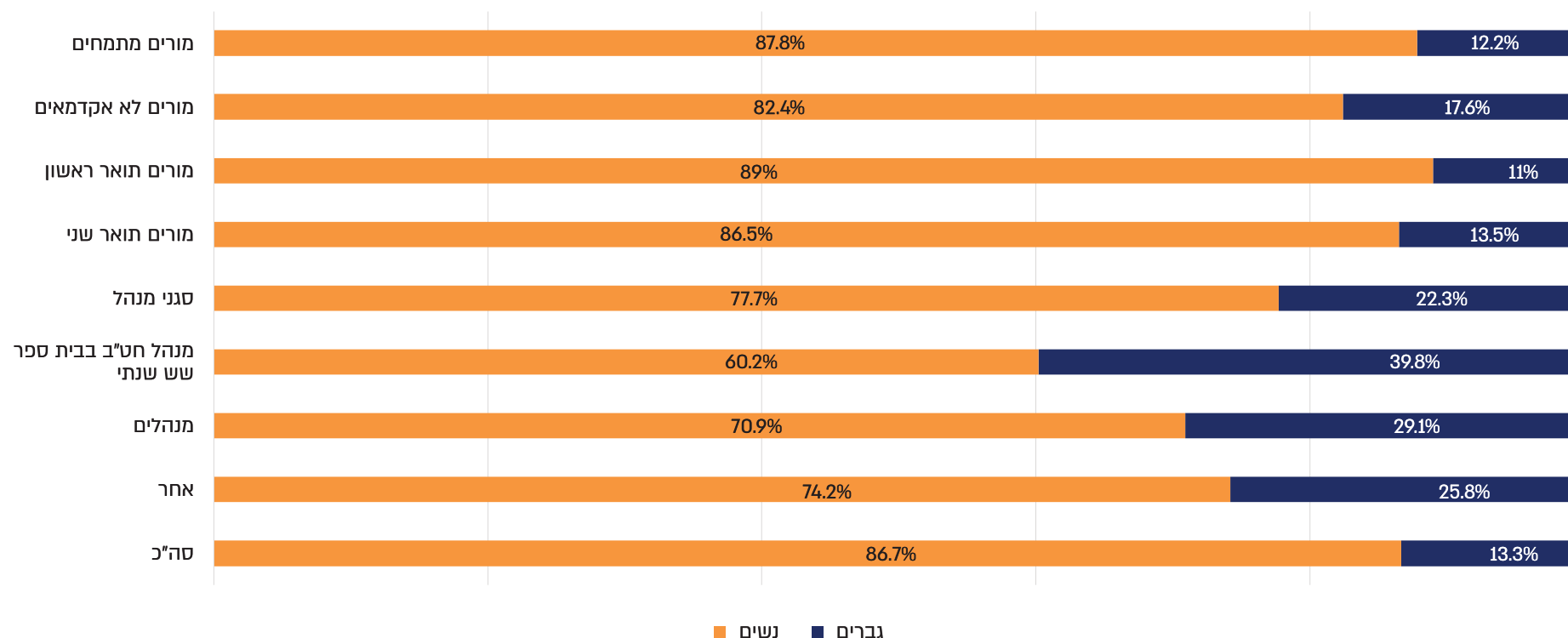
התפלגות מגדרית לפי דירוג

שיעור הגברים העובדים בתפקידי ניהול גבוה יותר מפי שניים משיעורם באוכלוסיית עובדי ההוראה

גברים מהווים כ- 13% מכלל עובדי ההוראה, אך כ- 30% מהמנהלים – יותר מפי שניים משיעורם באוכלוסיית עובדי ההוראה. זהו גורם מרכזי לפער השכר המגדרי. אף שמבין המורים האקדמאים כ- 88% הם נשים, רק כ- 70% מהמנהלים במערכת הם נשים. לשם השוואה, נשים היוו כשליש (31.7%) מכלל המנהלים במשק בשנת 2024 בעוד הן מהוות 55.7% מהמועסקים בעלי משלח יד אקדמי²³. לפי יחס זה היינו מצפים שבמערכת החינוך שיעור המנהלות יעמוד על כ- 50%, כך שהמצב במערכת החינוך הינו טוב יותר ביחס למשק, אך עדיין יש מקום לשיפור.

התפלגות מגדרית לפי דירוג

מערכת החינוך הממשלתית, לפי מספר עובדים, תשפ"ד

מקור: אגף שכר והסכמי עבודה, משרד האוצר

²³ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - לקט נתונים ליום האישה הבינלאומי, 2025.

שכר ממוצע ברוטו לחודש: שכר העובד הכולל שכר משולב, תוספות שכר, עבודה נוספת, החזר הוצאות, תשלומים אחרים, זקיפות הטבה והפרשים.

שכר ממוצע ברוטו למשרה: ממוצע שנתי של סך השכר ברוטו לחודש של כל העובדים, חלקי סך המשרות המשוקלל של העובדים שעבדו באותה השנה (ולא החלו או סיימו את עבודתם באמצע החודש או נעדרו בשל חל"ת או חופשת לידה). בחישוב זה נכללים גם עובדים שאינם מועסקים במשרה מלאה.

שכר ממוצע לעובד: ממוצע שנתי של סך השכר ברוטו לחודש של כל העובדים הקבועים שעבדו חודש מלא, חלקי מספר העובדים לפי חודש. השכר הממוצע לעובד נוטה להיות נמוך מהשכר הממוצע למשרה בשל הימצאותם של עובדים רבים המועסקים במשרות חלקיות. העובדים נספרים לפי חודשי העבודה שלהם כך שעובד שעבד במשך שישה חודשים נספר כחצי עובד. חישוב זה נעשה כדי להתחשב בתחלופת עובדים.

הוצאות שכר: כלל העלויות המוטלות על המעסיק. לדוגמה, שכר, הפרשות המעסיק לביטוח לאומי, לקרן השתלמות ולפנסיה.

חלקיות משרה: הדו"ח כולל עובדים בעלי חלקיות משרה שונה מאפס בכל חודש ובעלי חלקיות חודש מלאה (לא החלו או סיימו את עבודתם באמצע החודש או נעדרו בשל חל"ת או חופשת לידה). הדו"ח אינו כולל עובדים ארעיים ושעתיים, אלא אם כן צוין אחרת.

מספר עובדים שנתי: מספר העובדים שהועסקו במהלך שנת הלימודים. עובד שעבד מספר חודשים מחושב באופן יחסי, קרי מספר החודשים שעבד חלקי 12 חודשים של שנה מלאה (מספר עובדים ממוצע לחודש). החישוב אינו כולל עובדים שעבדו פחות מחודש אחד (החלו ולא סיימו את עבודתם באמצע החודש או נעדרו בשל חל"ת או חופשת לידה). בחישוב זה נכללים גם עובדים שאינם מועסקים במשרה מלאה. דירוג: קריטריון לעניין חישוב שכר, המשייך את העובד לקבוצה מסוימת. קבוצה זו של עובדים מאופיינת בהשכלה ו/או תפקיד דומה.

עובד הוראה: עובד במערכת החינוך בתפקיד הוראה או בתפקיד ניהול מוסד חינוכי (לדוגמה, מנהלת בית ספר), בגנים, בבתי הספר היסודיים, בחטיבות הביניים ובחלק מהתיכונים, המועסק ישירות על ידי משרד החינוך, אשר אינו עובד מטה משרד החינוך. עובדי הוראה אלה אינם כוללים את עובדי ההוראה שאינם מקבלים את משכורתם ישירות ממשרד החינוך, לרבות עובדי הוראה בזרם החינוך החרדי, במוסדות חינוך פרטיים כגון אורט ועמל, במוסדות חינוך המתוקצבים על ידי שלטון מקומי, כמו תיכונים, ועוד

שלב חינוך: סוג המוסד שבו התלמיד לומד ועובד ההוראה מלמד לפי שכבות הגיל. למשל, גן (קדם יסודי), יסודי וחטיבת ביניים.

מתמחה: מועמד לתפקיד מורה שטרם קיבל רישיון הוראה ומועסק במסגרת שנת הערכה הקרויה שנת התמחות. ככל שיעמוד המועמד בתנאים הנדרשים במהלך שנה זו – יקבל רישיון הוראה.

ותק הוראה: מספר השנים שבהן עובד ההוראה עסק בפועל בהוראה במערכת החינוך, לרבות תקופת ההתמחות (עם כניסת העובד לתפקיד ותק זה מתחיל ב-1), כפי שהנתון מנוהל במערכות משרד החינוך.

ותק לשכר: הוותק המקצועי שהוכר לצורך קביעת שכרו של עובד ההוראה, בהתאם לנהלי משרד החינוך. ותק זה כולל לעיתים ותק מקצועי רלוונטי קודם, ואיננו זהה בהכרח לוותק ההוראה.

טבלאות נתונים: עובדי הוראה בחינוך הממשלתי

תש"ף	תשפ"א	תשפ"ב	תשפ"ג	תשפ"ד
131,164	136,984	139,401	143,906	149,525
115,285	121,808	123,129	127,369	131,977
13,880	13,971	14,298	15,765	16,622
מספר עובדים				
מספר משרות				
שכר ממוצע למשרה				

תש"ף	תשפ"א	תשפ"ב	תשפ"ג	תשפ"ד	תשפ"ה	תשפ"ו	תשפ"ז	תשפ"ח	תשפ"ט	תש"ף	עשירון	עובדי הוראה במשרד החינוך
שכר ברוטו	עלויות העסקה ממוצעת	שכר ברוטו	עלויות העסקה ממוצעת	שכר ברוטו	עלויות העסקה ממוצעת	שכר ברוטו	עלויות העסקה ממוצעת	שכר ברוטו	עלויות העסקה ממוצעת	שכר ברוטו	עלויות העסקה ממוצעת	
7,868	10,178	8,035	10,416	8,249	10,688	9,320	12,079	10,328	13,418	העלויות העסקה הממוצעת	1	
9,097	11,862	9,260	12,109	9,512	12,423	10,879	14,249	12,031	15,826	שכר ברוטו	2	
10,048	13,190	10,192	13,419	10,439	13,711	11,824	15,567	12,929	17,089	עלויות העסקה ממוצעת	3	
10,989	14,527	11,103	14,712	11,351	15,012	12,749	16,883	13,780	18,293	שכר ברוטו	4	
11,969	15,915	12,049	16,063	12,313	16,378	13,726	18,271	14,661	19,526	עלויות העסקה ממוצעת	5	
13,068	17,401	13,116	17,538	13,396	17,893	14,826	19,816	15,671	20,942	שכר ברוטו	6	
14,443	19,165	14,463	19,279	14,736	19,662	16,177	21,624	16,950	22,655	עלויות העסקה ממוצעת	7	
16,225	21,391	16,296	21,549	16,583	21,957	18,072	23,992	18,752	24,900	שכר ברוטו	8	
18,334	24,136	18,507	24,369	18,842	24,833	20,521	27,081	21,119	27,899	עלויות העסקה ממוצעת	9	
22,792	29,994	22,947	30,188	23,367	30,756	25,531	33,613	26,726	35,159	שכר ברוטו	10	